

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Katedra krajinného managementu

Obor: zootechnika

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Anglický kokršpaněl – vztah zbarvení a povahových rysů

Autor bakalářské práce:

Barbora Novotná

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Vladimír Hanzal, CSc.

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Zemědělská fakulta
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Barbora NOVOTNÁ**
Osobní číslo: **Z08761**
Studijní program: **B4103 Zootechnika**
Studijní obor: **Zootechnika**
Název tématu: **Anglický kokršpaněl - vztah zbarvení a povahových rysů**
Zadávací katedra: **Katedra krajinného managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce bude popsání a zdokumentování důsledků šlechtění jednotlivých barevných rázů na povahové vlastnosti anglických kokršpanělů.

V práci se zaměřte zejména na:

- zpracování kritického literárního přehledu publikací o zadané problematice
- vyhodnocení dostupných údajů od chovatelů a majitelů kokršpanělů
- vyhodnocení zjištěných údajů a vyslovení doporučení pro praxi

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **30 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Císařovský, M.: Pes. Altercan. 2009. 904 str. ISBN: 978-80-900820-1-4
Denis, B.: Die Haarfarben des Hundes. Schriftenreihe der Hundeforschungsstelle des Österreichischen Kynologenverbandes, Wien 1990, 55 s. ISBN 3-224-10730-8
Folge, B.: Anglický a americký kokršpaněl. Ottovo nakladatelství s.r.o. ISBN: 480-7181-358-3

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Vladimír Hanzal, CSc.**
Katedra krajinného managementu

Datum zadání bakalářské práce: **29. března 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2011**

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice

prof. Ing. Tomáš Kvítek, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 29. března 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona číslo 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Zemědělskou fakultou JU) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

15. dubna 2011

Barbora Novotná

Poděkování

Tímto moc děkuji vedoucímu mé práce doc. Ing. Vladimírovi Hanzalovi, CSc. a všem chovatelům a majitelům anglických kokršpanělů, kteří si udělali čas a odpověděli na mé otázky. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a příteli za jejich podporu a pevné nervy. Mé velké poděkování patří i mé fence Pie Black Petrs, která mi svou něžnou přítomností pomáhá tak, jak to dokáže jen pes.

Abstrakt

Cílem této práce bylo prostudovat dostupné literární zdroje zabývající se zbarvením, povahou a vzájemným vztahem zbarvení a povahových rysů anglického kokršpaněla a vyhodnotit rozdíly povahových vlastností mezi jednotlivými barevnými rázy anglických kokršpanělů chovaných v České republice.

Objektem hodnocení bylo 68 anglických kokršpanělů – 21 černých, 23 zlatých a 24 vícebarevných. Na základě odpovědí jejich majitelů byla hodnocena jejich dominance, agresivita vůči dospělým lidem, dětem i psům, štekavost, hravost, závislost na majiteli a ničení věcí.

Jednobarevné kokršpaněle jsou dominantnější, agresivnější, mírně štekavější a více závislí na majiteli než kokršpaněle vícebarevné. Vícebarevné kokršpaněle jsou hravější. Věci nejčastěji ničí černí kokršpaněle, nejméně často kokršpaněle zlatí.

Klíčová slova: kokršpaněl, povaha, zlatý, černý, vícebarevný

Abstract

The aim of this thesis is study of the available literature sources that deal with issue of color, temperament and effect of color to character traits of English cocker spaniels and assess difference of temperament between solid coloured and particoloured lines of English cockers in the Czech Republic. The object of evaluation is 68 English Cocker Spaniels - 21 black, 23 golden and 24 particoloured. By virtue of answers of their owners it is assessed dominance, aggression towards adults, children and dogs, intensity of barking, playfulness, dependence on the owner and destroying things. Solid colored cocker spaniels are more dominant, aggressive, a little more barking and they are more dependence on the owner than particoloured cocker spaniels. Particoloured cockers are the most playful. Things are most often destroyed by the black cockers and least often by the golden cockers.

Key words: cocker spaniel, character, black, golden, particoloured

Obsah

1. Úvod a cíl práce	9
2. Literární přehled řešené problematiky	10
3. Materiál a metody	15
3.1 Dominance a agresivita v domácnosti	16
3.1.1 Dominance dle tvrzení majitelů	16
3.1.2 Test dominance a agresivity v domácnosti	16
3.1.2.1 Průměr barevných rázů	18
3.1.2.2 Zařazení do skupin	18
3.1.2.3 Srovnání tvrzení majitelů s výsledky testu dominance	18
3.1.3 Samostatné vyhodnocení některých otázek	19
3.1.3.1 Bránění potravy	19
3.1.3.2 Výhrůžné gesto – cenění zubů na majitele nebo člena domácnosti	19
3.1.3.3 Vrčení na majitele nebo člena domácnosti	20
3.1.3.4 Kousnutí majitele nebo člena domácnosti	20
3.2 Štěkavost	20
3.2.1 Průměr barevných rázů	21
3.2.2 Zařazení do skupin	21
3.3 Agresivita	22
3.3.1 Agresivita vůči dospělým lidem	22
3.3.1.1 Vrčení na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu	22
3.3.1.2 Útok na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu	23
3.3.2 Agresivita vůči dětem	23
3.3.2.1 Vrčení na dítě z jiného důvodu než ze strachu	23
3.3.2.2 Útok na dítě z jiného důvodu než ze strachu.	23
3.3.3 Agresivita vůči psům	24
3.3.3.1 Vrčení na psa z jiného důvodu než ze strachu	24
3.3.3.2 Útok na psa z jiného důvodu než ze strachu	24
3.4 Hravost	24
3.5 Závislost na majiteli	26
3.6 Ničení věcí kokršpanělem ponechaným o samotě	27
3.6.1 Ve štěněcím věku	27
3.6.2 V dospělosti	27
4. Výsledky	28
4.1 Dominance a agresivita v domácnosti	28

4.1.1 Dominance dle tvrzení majitelů	28
4.1.2 Test dominance a agresivity v domácnosti	28
4.1.2.1 Průměr barevných rázů	29
4.1.2.2 Zařazení do skupin	30
4.1.2.3 Porovnání tvrzení majitelů s výsledky testu dominance	32
4.1.3 Samostatné vyhodnocení některých otázek	33
4.1.3.1 Bránění potravy	33
4.1.3.2 Výhružné gesto – cenění zubů na majitele nebo člena domácnosti	36
4.1.3.3 Vrčení na majitele nebo člena domácnosti	38
4.1.3.4 Kousnutí majitele nebo člena domácnosti	40
4.2 Štěkavost	42
4.2.1 Průměr barevných rázů	42
4.2.2 Zařazení do skupin	43
4.3 Agresivita	45
4.3.1 Agresivita vůči dospělým lidem	45
4.3.1.1 Vrčení na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu	45
4.3.1.2 Útok na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu	47
4.3.2. Agresivita vůči dětem	47
4.3.2.1 Vrčení na dítě z jiného důvodu než ze strachu	47
4.3.2.2 Útok na dítě z jiného důvodu než ze strachu	49
4.3.3. Agresivita vůči psům	50
4.3.3.1. Vrčení na psa z jiného důvodu než ze strachu	50
4.3.3.2. Útok na psa z jiného důvodu než ze strachu	52
4.4 Hravost	54
4.5 Závislost na majiteli	56
4.6 Ničení věcí kokršpanělem ponechaným o samotě	57
4.6.1 Ve štěněcím věku	57
4.6.2 V dospělosti	58
5. Diskuze	60
6. Závěr	62
7. Přehled použité literatury a zdrojů	64

1. Úvod a cíl práce

Tuto práci jsem si vybrala proto, že se chovatelé anglických kokršpanělů shodují na tom, že se jednotlivé barevné rázy anglických kokršpanělů liší povahovými vlastnostmi, neshodují se však, jakým způsobem. Bylo provedeno i několik studií (veterinární studie ve Velké Británii a Cambridgeská studie), ani jejich výsledky však nejsou jednoznačné.

Cílem práce je popsání a zdokumentování důsledků šlechtění jednotlivých barevných rázů na povahové vlastnosti anglických kokršpanělů.

2. Literární přehled řešené problematiky

Zbarvení psů podrobně popsal Denis (1990). Ve své publikaci se zabývá genetikou, pigmentací srsti a jednotlivými barvami. Podle barev rozdělil psy do třech skupin. Do první skupiny zařadil psy jednobarevné (v případě kokršpanělů jsou to psi černí, zlatí a čokoládoví), do druhé skupiny zařadil psy, jejichž srst je tvořena chlupy více barev, nevyskytují se ale u nich chlupy bílé (v případě kokršpanělů jsou to psi černí s pálením, hnědí s pálením a sobolí), do třetí skupiny psů pak zařadil psy, jejichž srst obsahuje i bílé chlupy (v případě kokršpanělů bělouši a strakoši).

Zatímco v FCI-Standardu N° 5 (2009) je o zbarvení anglického kokršpaněla jen zmínka, která povoluje různé barvy a zakazuje jednobarevným jedincům bílé skvrny s výjimkou znaku na hrudi, Standard Amerického Kennel Clubu (1988) popisuje povolená zbarvení přesněji. Vícebarevné kokršpanělé mohou mít barvy zřetelně ohraničené (strakoši) nebo se znaménky či grošováním (bělouši). Může se u nich vyskytnout pálení. Bílá se objevuje v kombinaci s černou (černobílý, modrý bělouš), hnědou (hnědobílý, čokoládový bělouš) nebo odstíny červené (oranžovobílý, oranžový bělouš). Standard upřednostňuje rovnoměrné rozmístění barev. Mezi jednobarevné kokršpaněly podle standardu patří kokršpanělé černí, hnědí, černí s pálením a hnědí s pálením. Malá bílá náprsenka je u nich přijatelná, v žádném případě nesmí mít jednobarevný pes tolik bílých znaků, aby vypadal jako vícebarevný.

Zbarvením kokršpanělů se ve své knize zabývá Wessem (2006). Kokršpanělé jsou podle barvy rozděleni do dvou skupin na jednobarevné a vícebarevné. U dnešních kokrů se vyskytuje sedmnáct různých zbarvení. Před válkou se křížily všechny barvy dohromady, dnes se většinou chovají jednobarevní a vícebarevné kokršpanělé zvlášť. Autorka uvádí, že u amerického kokra se vyskytuje i barva sobolí a bílá, se kterou se však dlouho neseťkala.

DAVIS (2000) na stránkách mateřského klubu kokršpaněla uvádí, že zbarvení kokršpaněla nebylo příliš důležité, pokud nešlo o jeho význam pro praxi. Někteří lidé měli raději jednobarevné psy (maskování při lovu zvěře), jiní měli raději vícebarevné psy (menší pravděpodobnost zranění střelnou zbraní). Někteří lidé věřili, že vynikající vlohy pro některé úkoly, zejména práci ve vodě, jsou vázány na zbarvení srsti. O genetice a dědičnosti zbarvení chovatelé nevěděli téměř nic. Zbarvení se stalo důležitým až po vzniku výstav. Po roce 1950 chovatelé začali chovat zvlášť jednobarevné a vícebarevné kokršpaněly, aby dosáhli lepších

výsledků. Pes neobvyklé barvy a vzoru byl podezříván, že vznikl ze spojení kokršpaněla a jiného plemene nebo křížence. Není pochyb o tom, že štěňata vzácné barvy, jako je sobolí nebo stříbrná (spojovaná s výmarským ohařem), byla tiše zlikvidována při narození, i když byla ve skutečnosti zřejmě čistokrevná. Pálení, které je dnes akceptováno u jednobarevných i vícebarevných kokršpanělů, budilo dříve podezření, že byla do linií kokršpanělů přilita krev ohařů. Mnoho chovatelů pálená štěňata po narození také usmrcovalo.

Genetiku zbarvení psů popsal Dostál (2007). Uvádí důvody, proč jsou některá zbarvení u některých plemen psů vylučující (souvislost s dědičnými vadami, důkaz nečistokrevného původu štěněte). Udává, že zbarvení psů kóduje 10 genů z 10 lokusů. Geny jsou označovány písmeny A, B, C, D, E, G, M, P, S, T. Některé geny mají jen alelu dominantní a recesivní, jiné tvoří alelické série.

Velmi zjednodušeně se k problému genetiky zbarvení kokršpaněla vyjádřil Ackermann (2001). Popsal, že genetika zbarvení srsti je u kokršpaněla poměrně složitá a je řízena čtyřmi různými geny. Základní barva je černá, v porovnání s hnědou a černou s pálením je dominantní. Dominantní černý gen je silnější než recesivní čokoládový gen. Rozšíření genu zajišťuje jeho dominantní forma, která potlačí černé zbarvení a pak je srst hnědá.

Podrobný popis genetiky zbarvení anglického kokršpaněla zpracoval English Cocker Spaniel Club of America (2009). Údaje na webových stránkách klubu se shodují s údaji uvedenými Dostálem (1995), s výjimkou alelických řad ovlivňujících zbarvení kokršpanělů. Američtí chovatelé popsali tyto geny kódující barevné řady kokršpaněla: A (aguti), B (hnědá), C (činčila série, albinismus), D (rozředění, zesvětlení), E (gen zodpovědný za červenou barvu u anglických kokrů), G (prošedivělé), M (merle - grošování), R (roan), S (bílé skvrny) a T (ticking – tečkování).

Dostál (1995) velmi podrobně popsal jednotlivá zbarvení anglického kokršpaněla včetně jejich genotypů. Neuvádí gen R, který má podle amerických chovatelů kódovat zbarvení roan, neboli bělouš. Podle Dostála zbarvení roan způsobují modifikační faktory působící na alelu T. Alela P se u kokršpaněla nevyskytuje. Kokršpaněl je podle Dostála vyšlechtěn v tolika různých barvách, že je nikdo nedokáže popsat, natož geneticky definovat. V knize jsou popsány genotypy těchto barev: černá, černobílá, modrý bělouš, černá s pálením, černobílá s pálením,

modrý bělouš s pálením, hnědá, hnědobílá, hnědý bělouš, hnědá s pálením, hnědobílá s pálením, hnědý bělouš s pálením, červená s černýmnosem, červenobílá s černýmnosem, červenobílá s černýmnosem a tečkováním, červená s hnědýmnosem, červenobílá s hnědýmnosem, červenobílá s hnědýmnosem a tečkováním, modrá, bílá.

FCI-Standard N° 5 (2009) říká o chování a temperamentu toto: veselá povaha se projevuje neustálým vrtěním ocasu a typickým horlivým pohybem, hlavně při práci na stopě zvěře, zcela beze strachu i v hustém houští. Jemný a přítulný pes, avšak plný života a překypující energií.

Cockerspanielit ry (finský klub chovatelů) na svých internetových stránkách popisuje typického anglického kokršpaněla jako vstřícného, živého, přátelského psa.

Bakoš (1998) popsal kokršpaněla jako dobře ovladatelného a učenlivého loveckého psa s velmi cennými vlastnostmi, který je vynikající ve stopování a hlasitěm vyhánění zvěře z houštin, práci ve vodě a přinášení.

Císařovský (2008) ve své publikaci popisuje historii kokršpaněla a uvádí, že kokršpanělé nebyli v minulosti využíváni pouze k lovu, ale byli chováni také jako psi okrasně lovečtí a díky své inteligenci a milé povaze byli zejména mimo Anglii považováni za psy luxusní. Autor dále zmiňuje, že kokršpaněl je pes veselý, neustále vrtící ocasem, živý až nervní, přítulný, jemný, temperamentní a překypující energií.

Verhoef-Verhallen (2002) uvádí, že kokršpaněl je přítulný, živý, inteligentní, veselý, mírný, od přírody poddajný pes, který velmi rychle chápe a miluje vodu, musí být však vychováván velmi důsledně. Se psy, domácími zvířaty i dětmi obvykle dobře vychází, nenechá se však používat jako hračka.

Na rozdíl od textu Verhoef-Verhallen (2002), Leyen (2004) uvádí i negativa, které povaha anglického kokršpaněla má. Popisuje kokršpaněla jako velmi temperamentního lovce, který požadavky na poslušnost nebere příliš vážně. Je-li nevychovaný, může být agresivní. Často ničí věci, je-li ponechán o samotě. Rád štěká. U zlatých kokrů se občas objevuje kousavost následkem nervových poruch zavlečených do chovu.

Coren (2007) vypracoval tabulku řazení psů podle pracovní inteligence a poslušnosti. Anglický kokršpaněl je na 17. místě. Podle Corena je kokršpaněl schopný naučit se povel po pěti až patnácti opakováních, dobře si povely pamatuje a praxí se zdokonaluje, v 85% reaguje na první povel. Dokáže ho vycvičit i nezkušený majitel.

Dobroruka (2002) popisuje základy chování kokršpaněla, jako např. gesta nadřazenosti, podřízenosti, usmiřovací chování, agresivitu, značkování atd. Uvádí, že na chování psa má podíl genetika i faktory prostředí, proto je důležité, aby se mladí psi vyvíjeli v příznivých podmínkách.

O dědičnosti povahy psů se zmínil Procházka (2005). Dědičně fixovány jsou některé vlohy, například aportování u loveckých plemen. Aby mohla být tato schopnost prakticky využita, je nutné ji posilovat vnějšími podněty.

Králová (1931) uvedla tvrzení, že jednobarevní kokři jsou líní a pomalejší v práci, mají i podřadný nos, sama však této domněnce nevěřila.

Dostál (1995) uvedl, že neexistuje vztah mezi zbarvením a temperamentem.

Studeník a Popková (1999) se zmiňují o tom, že bylo v letech 1960-1970 dovezeno několik psů, kteří pozitivně i negativně ovlivnili český chov. Negativním dopadem těchto jedinců byla kousavost převážně zlatých kokrů.

Fogle (1997) uvádí fakta podložená výzkumem na Cambridgeské univerzitě v Anglii, která jasně dokazují, že vztah mezi zbarvením a povahou anglického kokršpaněla existuje. Je to dáno pravděpodobně tím, že barvivo melanin je chemicky podobné sloučeninám, které v mozku přenášejí vzruchy. Britský klub chovatelů se do podobných výzkumů ochotně zapojuje.

Do Cambridgeského výzkumu bylo zapojeno tisíc kokršpanělů z různých částí Anglie. Výsledky ukázaly, že kokršpaněl je méně agresivní, učenlivější a více hravý než většina plemen psů. Mezi kokršpaněly se vyskytují agresivní jedinci, kteří ohrožují děti nebo si hlídají potravu, takoví jedinci se však vyskytují ve všech plemenech. Jednobarevní kokršpanělé jsou v 92% situací agresivnější, než kokršpanělé vícebarevní. Podle Cambridgeského výzkumu jsou nejuťočnější černí a zlatí kokršpanělé, jsou-li však vychováni trpělivě a důsledně, nepůsobí problémy. Oranžoví bělouši jsou oblíbeni k loveckému využití.

Problémem rozdílů povahových rysů u různých barev kokršpanělů se zabývala také samostatná veterinární studie, jejíž výsledky se lišily od výsledků Cambidgeského výzkumu.

Podle této studie jsou černí a zlatí kokršpanělé mnohem aktivnější než kokršpanělé vícebarevní. Vícebarevní kokršpanělé jsou nejochotnější hrát si s cizími psy, černí se chovají jako průměrný kokršpaněl a zlatí jsou ochotní nejméně.

Na území, které kokr považuje za vlastní, se k pětiletému dítěti nejlépe chovají kokršpanělé vícebarevní, mírně lépe než průměr plemene kokršpanělé černí, nejméně spolehliví jsou v tomto ohledu kokršpanělé zlatí.

Nejvíce škod, jsou-li doma zanecháni o samotě, způsobují černí kokršpanělé, méně zlatí kokršpanělé a nejméně kokršpanělé vícebarevní, kteří jsou klidnější a méně vzrušiví.

Největší sklony k neposlušnosti vůči majiteli mají zlatí kokršpanělé, černí kokršpanělé odpovídají průměru plemene, vícebarevní kokršpanělé jsou poslušnější.

Zatímco Fogle (1997) popisuje vícebarevné kokršpaněly jako jedince klidné, méně aktivní a méně vzrušivé, Studeník (2007) a Kolouchová (2009) uvádějí opak – vícebarevní kokršpanělé jsou temperamentní až hyperaktivní. Fogle (1997) a Studeník (2007) se však shodují, že vícebarevní kokršpanělé mají nejlepší vztah k malým dětem.

Studeník (2007) uvádí, že se u kokršpanělů vyskytují určité povahové odlišnosti, protože se příliš neprovádí mísení barev. Vícebarevné kokršpaněly popisuje jako temperamentnější, někdy hyperaktivní, přátelské k dětem. Jednobarevné pak popisuje jako větší osobnosti.

Kolouchová (2009) uvádí, že jednobarevní kokři mají nejen silnější kostru, robustnější hlavu a bohatší osrstění, ale liší se i povahou, jsou klidnější než vícebarevní.

3. Materiál a metody

Majitelům a chovatelům byly formou dotazníku položeny otázky, které se týkaly chování psa a otázky doplňující, týkající se počtu psů, místa, kde pes žije, místa, kde pes spí, způsobu výchovy, důslednosti při výchově a podobně.

Do mé práce bylo zařazeno 68 anglických kokršpanělů chovaných v České republice, z toho 21 černých (7 psů a 14 fen), 23 zlatých (9 psů a 14 fen) a 24 vícebarevných (9 psů a 15 fen). 40 kokršpanělů patří zkušeným majitelům nebo chovatelům, 28 kokršpanělů méně zkušeným majitelům. 61 kokršpanělů je chováno v bytě nebo v domě se zahradou a 8 venku nebo v psinci. 30 kokršpanělů je důsledně vychováváno, ke 38 kokršpanělům majitelé důslední nejsou. 23 kokršpanělů je vychováváno v rovnováze odměny a trestu, 45 kokršpanělů je trestáno velmi málo nebo vůbec. 30 kokršpanělů spí v posteli. Pouze s 5 kokršpaněly se majitelé nevěnují žádnému výcviku.

U některých otázek a testů jsem zvolila bodové hodnocení, ze kterého jsem v programu Microsoft Excel vypočítala průměr plemene, s nímž jsem pak porovnála průměry barevných rázů. Vzhledem k tomu, že do mé práce byl zahrnut jiný počet fen a psů a jiný počet zástupců jednotlivých barevných rázů, vždy jsem napřed vypočítala průměr psů a průměr fen zvlášť pro každý barevný ráz, z průměrů psů a fen jsem vypočítala průměr barevného rázu a z průměrů barevných rázů jsem vypočítala průměr plemene.

U některých otázek a testů jsem použila vyhodnocení pomocí procent.

Každou povahovou vlastnost jsem vyhodnotila bez ohledu na vlivy prostředí, v němž kokršpaněl žije, a které může povahovou vlastnost ovlivnit. Poté jsem bez ohledu na pohlaví a zbarvení vyhodnotila, do jaké míry je povahová vlastnost ovlivněna prostředím. Pokud byl rozdíl významný (u bodového hodnocení rozdíl větší než 1 bod a u hodnocení pomocí procent rozdíl větší než 5%), pro každý vliv prostředí nebo majitele jsem udělala hodnocení povahové vlastnosti zvlášť.

3.1 Dominance a agresivita v domácnosti

3.1.1 Dominance dle tvrzení majitelů

Majitelům kokršpanělů byla položena otázka:

Řekl/a byste o svém kokrovi, že je dominantní? Ano Ne

Vypočítala jsem procento kokršpanělů, kteří jsou majiteli považováni za dominantní. Vzhledem k tomu, že každý majitel může mít jiný názor na to, co je dominantní chování, výsledky jsou pouze orientační a slouží pro porovnání s výsledky testu dominance.

3.1.2 Test dominance a agresivity v domácnosti

Sestavila jsem krátký test dominance, který se skládá z devíti otázek, které jsou zaměřené na nejvýznamnější projevy dominantního chování.

Bodování: 0 bodů – projev zcela submisivního chování
5 bodů – projev spíše submisivního chování
7,5 bodů – submisivní a dominantní projevy chování jsou v rovnováze
10 bodů – projev spíše dominantního chování
15 bodů – projev zcela dominantního chování

Koho Váš kokr poslouchá?	body
a) všechny lidi, i cizí	0
b) poslouchá všechny lidi, které považuje za členy své smečky	5
c) neposlouchá všechny lidi, které považuje za členy své smečky, poslouchá jen některé	10
d) poslouchá jen jednoho člověka	10
e) nikoho	15
Zavrčel na Vás (nebo na člena domácnosti) Váš kokr někdy?	body
a) ano	15
b) ne	0
Kousl Vás (nebo člena domácnosti) Váš kokr někdy?	body
a) ne	0
b) ano, když měl strach – bránil se	7,5
c) ano, z jiného důvodu	15

Ukázal Vám Váš kokr někdy zuby ve výhrůžném gestu?	body
a) ano, ale ve hře	5
b) ano, jednou to zkusil	10
c) ano, když mu dělám něco, co nechce	15
d) ne	0

Jak Váš kokr nosí ocas, když není ničím rozrušen?	body
a) vodorovně	7,5
b) nad úroveň hřbetu	15
c) spíše níže	0

Co udělá Váš kokr, když na něj zvýšíte hlas?	body
a) lehne si na záda	0
b) lehne si na bok	0
c) sedne si a kouká na mě	5
d) mrká na mě	5
e) utíká přede mnou	10
f) vrčí	15
g) ignoruje mě	10

Brání si Váš pes krmení nebo pamlsky?	body
a) ne, když se člověk nebo pes přiblíží, nevšímá si ho	5
b) ne, když se člověk nebo pes přiblíží, krmení mu přenechá	0
c) ano, vrčí na lidi	10
d) ano, vrčí na psy	10
e) ano, zaútočí na člověka	15
f) ano, zaútočí na psa	15

Jaké je postavení psa v lidské smečce?	body
a) on je vůdce	15
b) ve smečce má nejnižší postavení	0
c) jako sobě nadřazeného pes bere jen někoho, zbytek bere jako sobě rovné nebo sobě podřízené	7,5

Jaké je postavení psa v psí smečce? (pro majitele více psů)	body
a) je vůdcem	15
b) je nejnižším členem smečky	0
c) je někde ve středu	7,5

3.1.2.1 Průměr barevných rázů

a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

U každého jedince jsem vypočítala průměr bodů, které získal v testu. Z těchto průměrů jsem vypočítala průměry barevných rázů a porovнала je s průměrem plemene.

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Za nejdůležitější vlivy, které mohou působit na projevy dominance u kokršpaněla, považuji zkušenost majitele (předpokládám, že zkušený majitel ví lépe než začátečník, jak ve svém kokrovi potlačit nepříjemné projevy dominantního chování), způsob výchovy a výcviku (předpokládám, že vhodným způsobem výchovy a výcviku se dají potlačit projevy dominantního chování) a důslednost majitele (předpokládám, že důslednou výchovou se dají některé projevy dominantního chování potlačit). Z výsledků testu dominance jsem si vypočítala průměry jednotlivých vlivů. Za významný jsem považovala rozdíl větší než 1.

3.1.2.2 Zařazení do skupin

Podle bodových průměrů jsem jedince zařadila do 3 skupin:

0-4 body – pes submisivní

5-9 body – pes s projevy dominantního i submisivního chování

10-15 bodů – pes dominantní

Poté jsem vyhodnotila procentuelní zastoupení kokršpanělů v jednotlivých skupinách v rámci barevného rázu s ohledem na pohlaví a porovнала rozdíly mezi jednotlivými barevnými rázy.

3.1.2.3 Srovnání tvrzení majitelů s výsledky testu dominance

Výsledky testu dominance jsem porovнала s tvrzením majitelů.

3.1.3 Samostatné vyhodnocení některých otázek

3.1.3.1 Bránění potravy

- Bodování: 15 – pes, který brání potravu kousnutím
10 – pes, který brání potravu vrčením
5 – pes, který potravu nebrání
0 – pes, který svou potravu přenechá příchozímu

a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Průměr jednotlivých barevných rázů s ohledem na pohlaví jsem porovnála s průměrem plemene.

Podle způsobu bránění potravy jsem kokršpaněly zařadila do skupin a vypočítala jejich procentuelní zastoupení.

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Za nejdůležitější vlivy, které mohou působit na bránění potravy kokršpaněla, považuji zkušenost majitele, způsob výchovy a výcviku a důslednost majitele. Podle přiřazených bodů jsem si vypočítala průměry jednotlivých vlivů. Za významný jsem považovala rozdíl větší než 1.

3.1.3.2 Výhružné gesto – cenění zubů na majitele nebo člena domácnosti

a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Vypočítala jsem, kolik procent kokršpanělů někdy svému majiteli nebo členovi domácnosti ukázalo zuby ve výhružném gestu.

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Za nejdůležitější vlivy, které mohou působit na tento projev chování kokršpaněla, považuji zkušenost majitele, způsob výchovy a výcviku a důslednost majitele. Podle přiřazených bodů jsem si vypočítala průměry jednotlivých vlivů. Za významný jsem považovala rozdíl větší než 1.

- Způsob výchovy a výcviku

Vypočítala jsem, kolik procent kokršpanělů někdy svému majiteli nebo členovi domácnosti ukázalo zuby ve výhrůžném gestu zvláště pro psy vychovávané v rovnováze odměny a trestu a pro psy minimálně trestané. Porovnála jsem rozdíly.

- Důslednost majitele

Vypočítala jsem, kolik procent kokršpanělů někdy svému majiteli nebo členovi domácnosti ukázalo zuby ve výhrůžném gestu zvláště pro psy důsledných majitelů a pro psy nedůsledných majitelů. Porovnála jsem rozdíly.

3.1.3.3 Vrčení na majitele nebo člena domácnosti

Hodnoceno stejně jako cenění zubů – viz 3.1.3.2 .

3.1.3.4 Kousnutí majitele nebo člena domácnosti

Hodnoceno stejně jako cenění zubů – viz 3.1.3.2 .

3.2 Štěkavost

Majitelům kokršpanělů bylo položeno 7 otázek ohledně štěkavosti. K odpovědím jsem přiřadila body 0, 5 nebo 10.

Štěká Váš kokr na neznámé předměty?	body
a) ano	10
b) ne	0
c) jak na které	5

Štěká Váš kokr na neznámé zvuky?	body
a) ano	10
b) ne	0
c) jak na které	5

Štěká Váš kokr na cizí lidi?	body
a) ano	10
b) ne	0
c) jak na které	5

Štěká Váš kokr, když se bojí?	body
a) ano	10
b) ne	0

Štěká Váš kokr, když ho něco baví?	body
a) ano	10
b) ne	0

Štěká Váš kokr při hře?	body
a) ano	10
b) ne	0

Štěká Váš kokr, když se lekne?	body
a) ano	10
b) ne	0

3.2.1 Průměr barevných rázů

U každého jedince jsem vypočítala bodový průměr, z průměrů jedinců jsem pak vypočítala průměr jednotlivých barevných rázů s ohledem na pohlaví a porovнала s průměrem plemene.

Podle bodových průměrů jsem jedince rozdělila do 3 skupin:

- 0-2 body – neštěká téměř na žádné podněty
- 3-7 body – štěká na některé podněty
- 8-10 body – štěká téměř na všechny podněty

3.2.2 Zařazení do skupin

Vypočítala a porovнала jsem procentuelní zastoupení jednotlivých skupin v rámci barevných rázů.

Štěkavost je podle mého mínění povahová vlastnost vrozená, která není ovlivněna prostředím, v němž kokršpaněl žije.

3.3 Agresivita

3.3.1 Agresivita vůči dospělým lidem

3.3.1.1 Vrčení na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu

Majitelům byla položena otázka:

Vrčel Váš kokr někdy na dospělého člověka?

- a) ano, když se mu člověk nelíbí
- b) ano, když mu člověk dělá něco, co se mu nelíbí
- c) ano, ze strachu
- d) ne

a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Vypočítala jsem procentuelní zastoupení psů a fen, kteří někdy vrčeli na dospělého člověka v rámci jednotlivých barevných rázů.

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Za nejdůležitější vlivy, které mohou působit na tento projev agresivního chování kokršpaněla, považuji zkušenost majitele, způsob výchovy a výcviku a důslednost majitele. Podle přiřazených bodů jsem vypočítala průměry jednotlivých vlivů. Za významný jsem považovala rozdíl větší než 5 %.

- Zkušenost majitele
Vypočítala jsem, kolik procent kokršpanělů někdy zavrčelo na dospělého člověka zvlášť pro psy zkušených majitelů a chovatelů a pro psy méně zkušených majitelů. Porovnála jsem rozdíly.
- Způsob výchovy a výcviku
Vypočítala jsem, kolik procent kokršpanělů někdy zavrčelo na dospělého člověka zvlášť pro psy vychovávané v rovnováze odměny a trestu a pro psy minimálně trestané. Porovnála jsem rozdíly.

3.3.1.2 Útok na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu

Majitelům kokršpanělů byla položena otázka:

Zaútočil Váš kokr někdy na dospělého člověka?

- a) ano, když se cítil být ohrožen
- b) ano, když byl vyprovokován
- c) ano, člověk se mu nelíbil
- d) ne

Vypočítala jsem procentuelní zastoupení kokršpanělů, kteří někdy zaútočili na dospělého člověka v rámci jednotlivých barevných rázů s ohledem na pohlaví. Vzhledem k tomu, že kokršpanělů, kteří někdy zaútočili na dospělého člověka, je velice málo, nemohla jsem posoudit, do jaké míry je tento projev agresivity ovlivněn majitelem či prostředím.

3.3.2 Agresivita vůči dětem

3.3.2.1 Vrčení na dítě z jiného důvodu než ze strachu

Majitelům kokršpanělů byla položena otázka:

Vrčel Váš kokr někdy na dítě?

- a) ano, když se mu dítě nelíbí
- b) ano, když mu dítě dělá něco, co se mu nelíbí
- c) ano, ze strachu
- d) ne

Hodnoceno stejně jako vrčení na dospělého člověka – viz 3.3.1.1.

3.3.2.2 Útok na dítě z jiného důvodu než ze strachu

Majitelům kokršpanělů byla položena otázka:

Zaútočil Váš kokr někdy na dítě?

- a) ano, když se cítil být ohrožen
- b) ano, když byl vyprovokován
- c) ano, dítě se mu nelíbilo
- d) ne

Hodnoceno stejně jako útok na dospělého člověka – viz 3.3.1.2.

3.3.3 Agresivita vůči psům

3.3.3.1 Vrčení na psa z jiného důvodu než ze strachu

Majitelům kokršpanělů byla položena otázka:

Vrčel Váš kokr někdy na psa?

- a) ano, když se mu pes nelíbí
- b) ano, když mu pes dělá něco, co se mu nelíbí
- c) ano, ze strachu
- d) ne

Hodnoceno stejně jako vrčení na dospělého člověka – viz 3.3.1.1, další možný vliv na tuto vlastnost je, zdali kokršpaněl trvale žije sám nebo v přítomnosti dalších psů.

3.3.3.2 Útok na psa z jiného důvodu než ze strachu

Majitelům kokršpanělů byla položena otázka:

Zaútočil Váš kokr někdy na psa?

- a) ano, když se mu pes nelíbí
- b) ano, když mu pes dělá něco, co se mu nelíbí
- c) ano, ze strachu
- d) ne

Hodnoceno stejně jako vrčení na psa – viz 3.3.3.1.

3.4 Hravost

Majitelům kokršpanělů bylo položeno 5 otázek týkajících se hravosti.

Bodování: 15 - velmi hravý pes
10 - hravý pes
5 - méně hravý pes
0 - pes, který si nerad hraje

Hraje si Váš kokr s jinými psy?	body
a) ano, se všemi si chce hrát	15
b) ano, ale kamarády si vybírá	10
c) výjimečně	5
d) ne	0

Hraje si Váš kokr s lidmi?	Body
a) ano, vždy si chce hrát	15
b) ano, když má náladu	10
c) výjimečně	5
d) ne	0

Hraje si Váš kokr sám?	body
a) ano, často	15
b) občas	7,5
c) ne	0

Má Váš kokr rád hračky?	body
a) ano, miluje je	15
b) ano, ale není jimi posedlý	10
c) má jednu nebo dvě oblíbené, o jiné nestojí	5
d) ne, hraček si nevšímá	0

Vyzývá Vás Váš kokr někdy ke hře?	body
a) ano, přinese mi hračku a strká mi ji	15
b) ano, přijde a upozorňuje na sebe	15
c) výjimečně	5
d) ne	0

Za nejdůležitější vlivy, které mohou působit na hravost kokršpaněla, považují zkušenost majitele, způsob výchovy a výcviku, důslednost majitele, přítomnost dalších psů v domácnosti, kde pes žije a to, kdy si majitel se svým kokršpanělem hraje.

Hodnoceno jako test dominance – viz 4.1.2.1.

3.5 Závislost na majiteli

Majitelům kokršpanělů byly položeny 4 otázky ohledně závislosti psa na majiteli.

Bodování 10 – pes velmi závislý na majiteli

5 – pes závislý na majiteli

0 – pes málo závislý na majiteli

Když jste se svým psem, ale věnujete se něčemu jinému než jemu (vaření, práce na zahradě), jak se chová? body

a) leží a sleduje mě	5
b) nevšímá si mě	0
c) všude chodí se mnou – motá se mi pod nohy	10

Když je Váš pes sám doma, projevuje se hlasitě? body

a) štěká a vyje	10
b) zpočátku kňučel, ale zvykl si	5
c) když odejdu, pláče, ale za chvíli přestane	5
d) je potichu	0

Když Vašeho kokra necháte uvázaného, jak se chová? body

a) kouká směrem, kudy jsem odešel/la	5
b) štěká, vyje nebo kňučí	10
c) škrť se na obojku	10
d) je naprosto v klidu	0
e) je vzteklý	10

Když Vašeho kokra na vodítku drží jiná osoba a vy jdete pryč, jak se chová? body

a) kouká směrem, kudy jsem odešel/la	5
b) štěká, vyje nebo kňučí	10
c) škrť se na obojku	10
d) je naprosto v klidu	0
e) je vzteklý	10

Za nejdůležitější vlivy, které mohou působit na závislost kokršpaněla na majiteli, považuji místo, kde pes žije, místo, kde pes spí a přítomnost dalších psů v domácnosti, kde pes žije. Hodnoceno jako hravost – viz 4.3.

3.6 Ničení věcí kokršpanělem ponechaným o samotě

Majitelům kokršpanělů byla položena otázka:

Ničí Váš kokr věci, když je ponechán sám?

- a) ano
- b) ne
- c) když byl štěně, tak ano, již ne

3.6.1 Ve štěněcím věku

Za nejdůležitější vlivy, které mohou působit na ničení věcí štěnětem kokršpaněla, považují místo, kde pes žije, místo, kde pes spí a přítomnost dalších psů v domácnosti, kde pes žije.

Hodnoceno jako vrčení na dospělého člověka – viz 3.3.1.1

3.6.2 V dospělosti

Hodnoceno jako ničení věcí ve štěněcím věku – viz 3.5.1

4. Výsledky

4.1 Dominance a agresivita v domácnosti

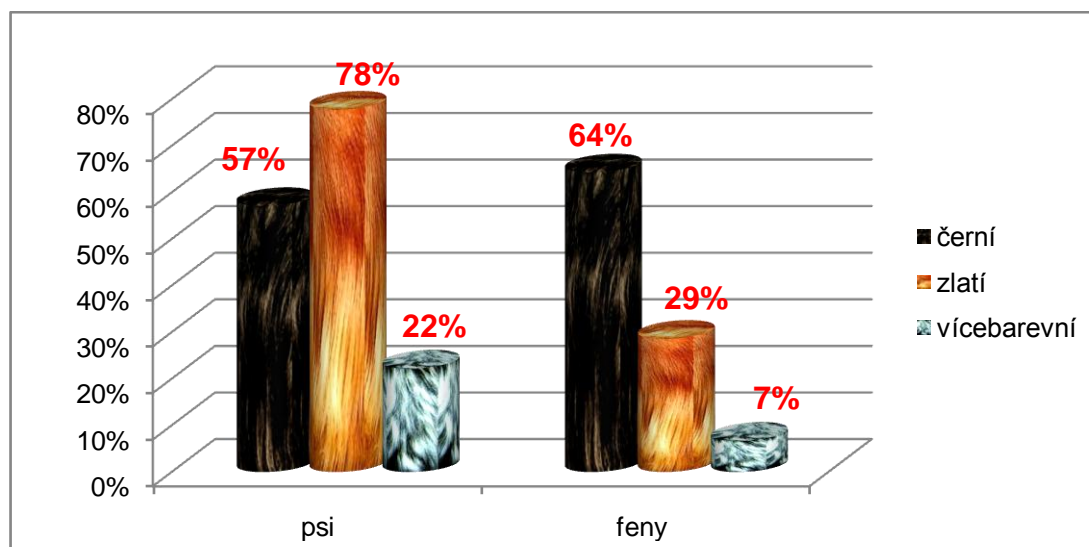
4.1.1 Dominance dle tvrzení majitelů

Podle odpovědí majitelů je nejvíc dominantních jedinců mezi zlatými psy, dále mezi černými fenami a černými psy, výrazně méně mezi zlatými fenami a vícebarevnými psy, nejméně mezi vícebarevnými fenami. (viz Tabulka 1 a Graf 1)

Tabulka 1: Kokršpanělé považování svými majiteli za dominantní

	Psi	Feny
Černí	57%	64%
Zlatí	78%	29%
Vícebarevní	22%	7%

Graf 1: Kokršpanělé považování svými majiteli za dominantní

4.1.2 Test dominance a agresivity v domácnosti

- 15 – pes zcela dominantní
- 10 – pes s převahou dominantního chování
- 5 – pes s převahou submisivního chování
- 0 – pes zcela submisivní

4.1.2.1 Průměr barevných rázů

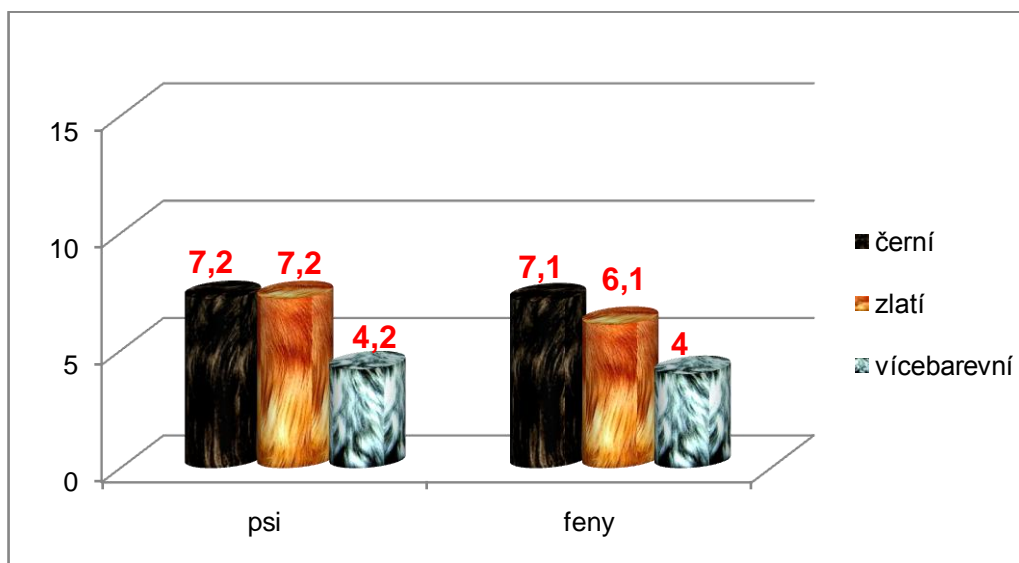
a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Průměr plemene je 6. Průměrný kokršpaněl je tedy poddajný pes s občasnými projevy dominantního chování. Průměr psů je 6,2 a průměr fen je 5,7 – psi jsou tedy mírně dominantnější než feny. U černých kokršpanělů se dominantní chování projevuje nejčastěji, rozdíl mezi černými psy a fenami není velký. Zlatí psi jsou v průměru stejně dominantní jako psi černí, zlaté feny jsou submisivnější. Černí i zlatí kokršpanělé jsou dominantnější než průměr plemene. Vícebarevní kokršpanělé jsou výrazně méně dominantní než kokršpanělé jednobarevní, přičemž vícebarevní psi jsou mírně dominantnější než feny. (viz Tabulka 2 a Graf 2)

Tabulka 2: Test dominance - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	7,2	7,1
Zlatí	7,2	6,1
Vícebarevní	4,2	4

Graf 2: Test dominance - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele ani způsob výchovy nemá vliv na projevy dominance u psa. Psi důsledných majitelů jsou mírně dominantnější než psi nedůsledných majitelů. Důvod je zřejmý, dominantní pes potřebuje důslednější vedení. Žádný z těchto vlivů neovlivňuje výsledky testu dominance natolik, aby na ně musel být brán ohled. (viz tabulka 3)

Tabulka 3: Dominance - vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele		Způsob výchovy a výcviku		Důslednost	
Zkušení majitelé a chovatelé	Méně zkušení majitelé	Odměna a trest v rovnováze	Minimum trestů	Důslední majitelé	Nedůslední majitelé
5,9	5,9	5,8	5,9	6,4	5,5

4.1.2.2 Zařazení do skupin

Bodový průměr: 0-4 pes submisivní
 5-9 pes s projevy dominantního i submisivního chování
 10-15 pes dominantní

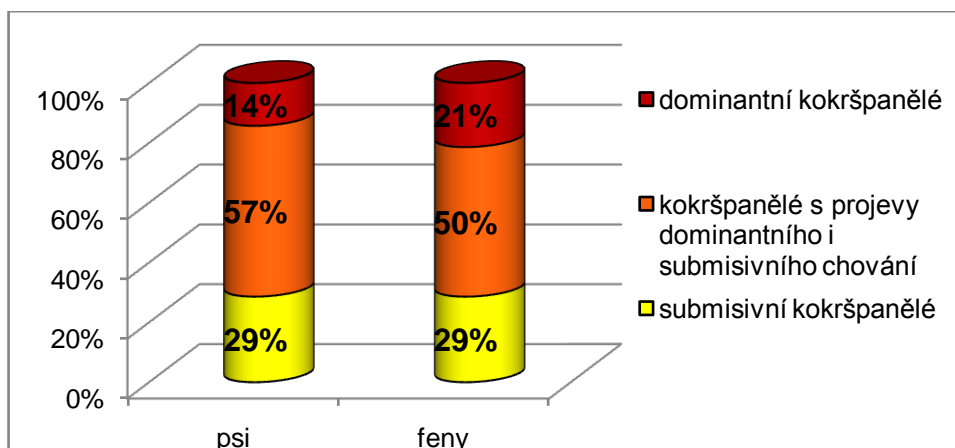
Černí

Mezi černými fenami je více dominantních jedinců, než mezi černými psy.
 Mezi černými psy je méně jedinců s projevy dominantního i submisivního chování než mezi černými fenami. Submisivních jedinců je mezi černými psy i fenami stejně.
 (viz tabulka 4 a graf 3)

Tabulka 4: černí kokršpanělé - dominance a submisivita

	Psi	Feny
Submisivní kokršpanělé	29%	29%
Kokršpanělé s projevy dominantního i submisivního chování	57%	50%
Dominantní kokršpanělé	14%	21%

Graf 3: černí kokršpanělé - dominance a submisivita

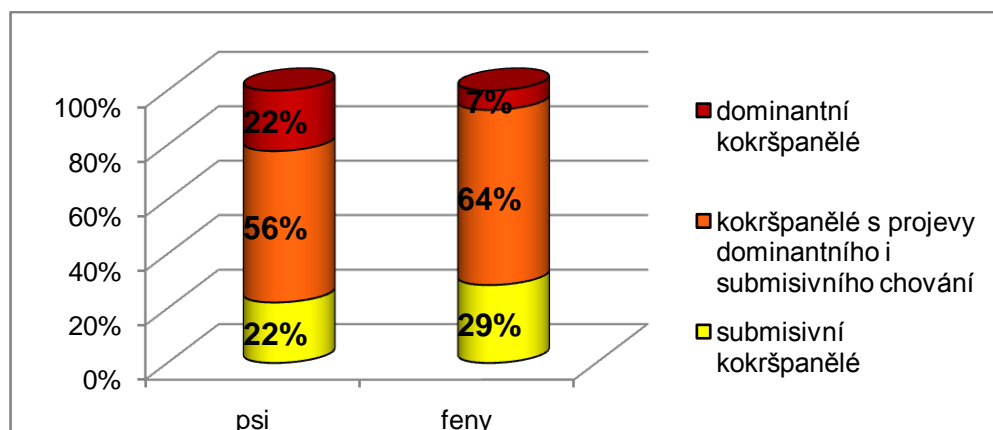
Zlatí

Mezi zlatými fenami je více submisivních jedinců a více jedinců s projevem dominantního i submisivního chování než mezi zlatými psy. Mezi zlatými psy je více dominantních jedinců než mezi zlatými fenami. (viz tabulka 5 a graf 4)

Tabulka 5: Zlatí kokršpanělé - dominance a submisivita

	Psi	Feny
Submisivní kokršpanělé	22%	29%
Kokršpanělé s projevem dominantního i submisivního chování	56%	64%
Dominantní kokršpanělé	22%	7%

Graf 4: Zlatí kokršpanělé - dominance a submisivita

Vícebarevní

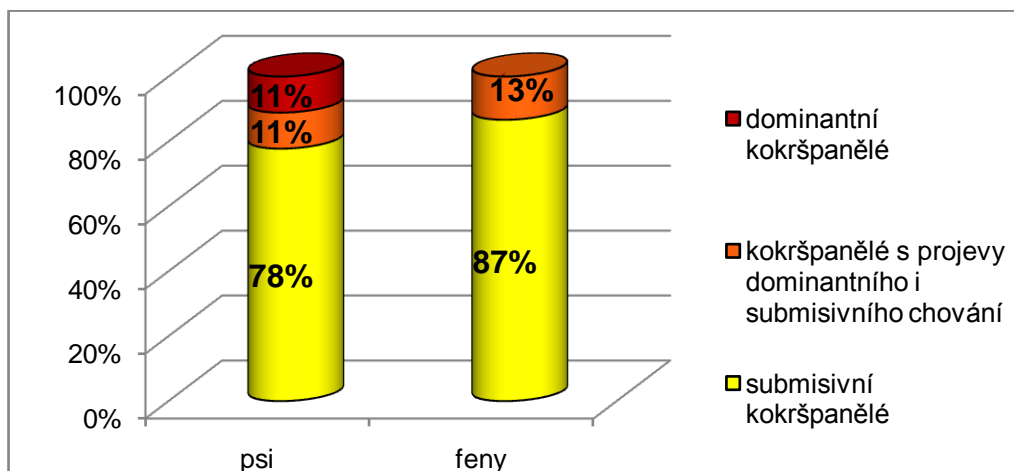
Mezi vícebarevnými fenami je více jedinců s projevem dominantního i submisivního chování a jedinců submisivních než mezi vícebarevnými psy. Mezi vícebarevnými psy je více dominantních jedinců, než mezi vícebarevnými fenami.

(viz tabulka 6 a graf 5)

Tabulka 6: Vícebarevní kokršpanělé - dominance a submisivita

	Psi	Feny
Submisivní kokršpanělé	78%	87%
Kokršpanělé s projevem dominantního i submisivního chování	11%	13%
Dominantní kokršpanělé	11%	0%

Graf 5: Vícebarevní kokršpanělé - dominance a submisivita

Z výsledků je patrné, že nejvíce dominantních jedinců se vyskytuje mezi zlatými psy a černými fenami. U černých a zlatých kokršpanělů tvoří více než polovinu psi s projevy dominantního i submisivního chování, zatímco více než tři čtvrtiny vícebarevných kokršpanělů se projevují submisivně.

4.1.2.3 Porovnání tvrzení majitelů s výsledky testu dominance

33% kokršpanělů, kteří byli svými majiteli označeni za dominantní, v testu dominance získali méně než 5 bodů, což znamená, že se jedná o psy submisivní. 5% jedinců, o kterých jejich majitelé řekli, že nejsou dominantní, podle testu dominance dominantní jsou. (viz tabulka 7)

Tabulka 7: Porovnání tvrzení majitelů a výsledků testu dominance agresivity v domácnosti

		Kokršpanělé považováni majitelem za dominantní	Test dominance a agresivity v domácnosti		
			1. dominantní kokršpanělé	2. kokršpanělé s projevy dominantního i submisivního chování	Součet 1. a 2.
Černí	Psi	57%	14%	57%	71%
	Feny	64%	21%	50%	71%
Zlatí	Psi	78%	22%	56%	78%
	Feny	29%	7%	64%	71%
Vícebarevní	Psi	22%	11%	11%	22%
	Feny	7%	0%	13%	13%

4.1.3 Samostatné vyhodnocení některých otázek

4.1.3.1 Bránění potravy

a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž pes žije

15 – pes, který brání potravu kousnutím

10 – pes, který brání potravu vrčením

5 – pes, který potravu nebrání

0 – pes, který svou potravu přenechá příchozímu

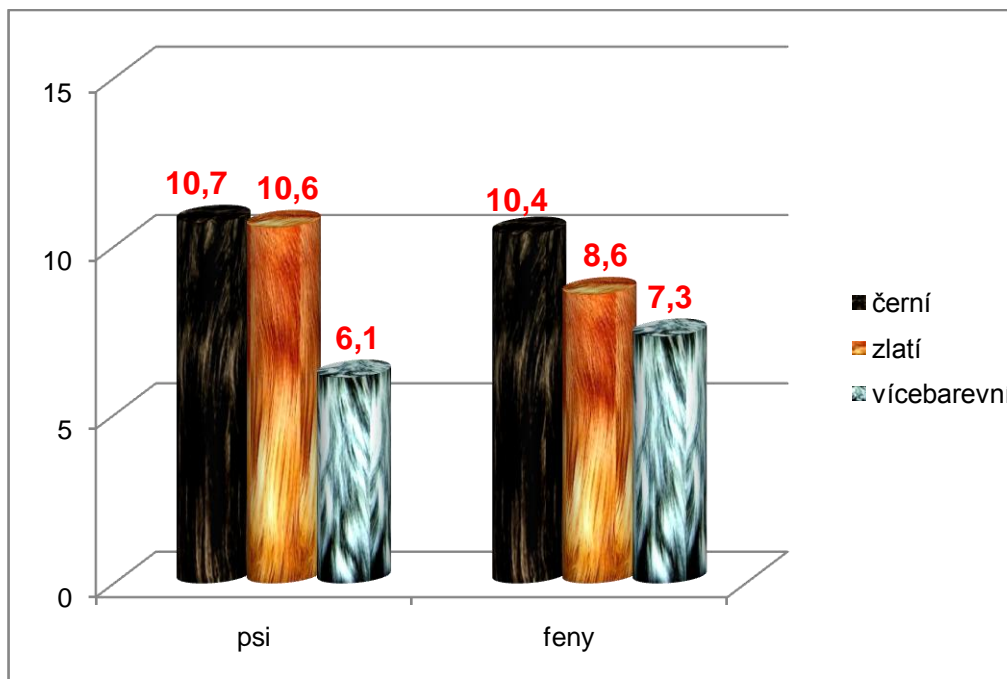
Průměr plemene je 9. Průměrný černý kokršpaněl si brání potravu vrčením.

Průměrný zlatý pes si také brání potravu vrčením, průměrná zlatá fena si brání potravu méně agresivně než zlatý pes. Průměrný vícebarevný kokršpaněl si potravu spíše nebrání. Průměrný černý kokršpaněl a zlatý pes si brání potravu více agresivně, než průměr plemene, průměrný vícebarevný kokršpaněl a zlatá fena si brání potravu méně agresivně, než průměr plemene. (viz tabulka 8 a graf 6)

Tabulka 8: Bránění potravy - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	10,7	10,4
Zlatí	10,6	8,6
Vícebarevní	6,1	7,3

Graf 6: Bránění potravy - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

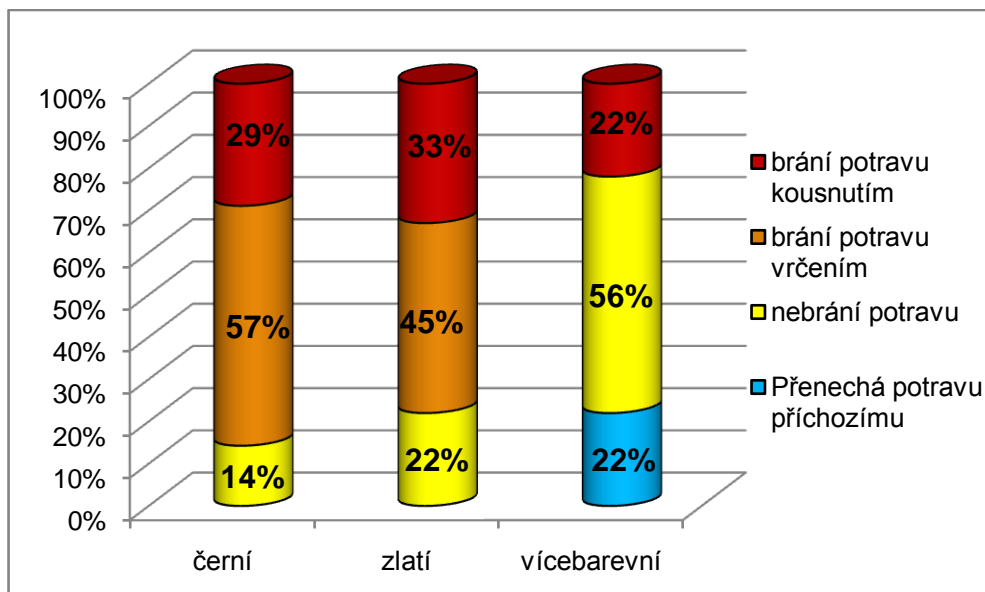
Psi

Zatímco u černých a zlatých kokršpanělů tvoří největší skupinu psi, kteří si potravu brání vrčením, nejvíce vícebarevných kokrů si potravu nebrání (příchozího psa nebo člověka si nevšímají). Na rozdíl od černých a zlatých jsou mezi nimi i jedinci, kteří svou potravu přenechají psovi nebo člověku. Nejvíce psů, kteří si brání potravu kousnutím, je mezi černými kokršpaněly, nejméně mezi vícebarevnými. (viz tabulka 9 a graf 7)

Tabulka 9: Bránění potravy – psi

	Černí	Zlatí	Vícebarevní
Přenechá potravu příchozímu	0%	0%	22%
Nebrání potravu	14%	22%	56%
Brání potravu vrčením	57%	45%	0%
Brání potravu kousnutím	29%	33%	22%

Graf 7: Bránění potravy – psi

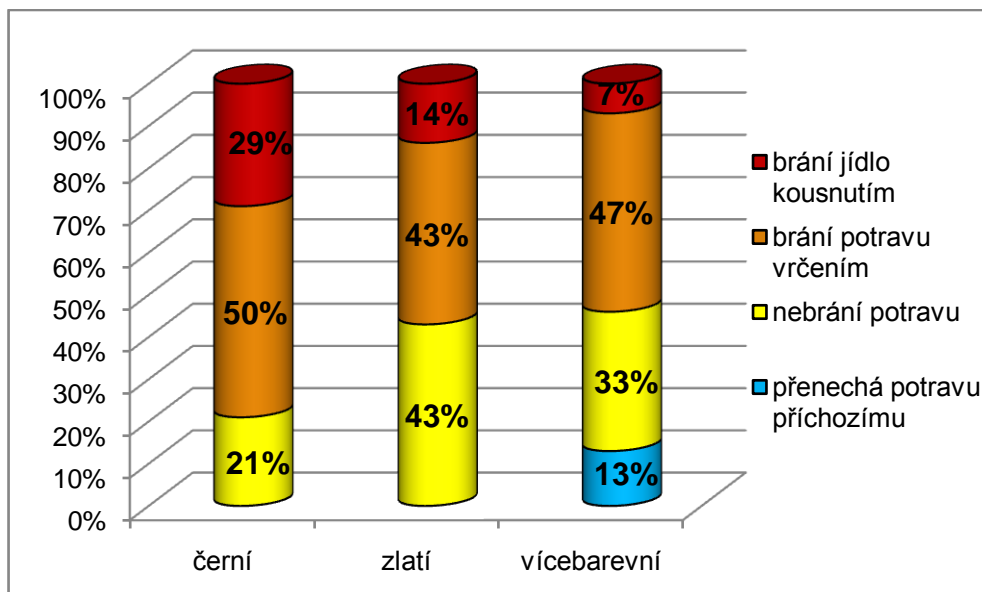
Feny

Rozdíl mezi počtem fen, které si brání potravu vrčením, není mezi barevnými rázy výrazný. Mezi zlatými fenami je nejvíce jedinců, kteří si potravu nebrání vůbec, mezi vícebarevnými fenami je nejvíce jedinců, kteří potravu přenechají příchozímu, mezi černými fenami je nejvíce jedinců, kteří si brání potravu kousnutím. (viz tabulka 10 a graf 8)

Tabulka 10: Bránění potravy – feny

	Černí	Zlatí	Vícebarevní
Přenechává potravu příchozímu	0%	0%	13%
Nebrání potravu	21%	43%	33%
Brání potravu vrčením	50%	43%	47%
Brání potravu kousnutím	29%	14%	7%

Graf 8: Bránění potravy – feny

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Způsob výchovy a výcviku nemá téměř žádný vliv na bránění potravy. Potravu si častěji brání psi méně zkušených majitelů a psi nedůsledných majitelů. (viz tabulka 11)

Tabulka 11: Bránění potravy- vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele		Způsob výchovy a výcviku		Důslednost	
Zkušení majitelé a chovatelé	Méně zkušení majitelé	Odměna a trest v rovnováze	Minimum trestů	Důslední majitelé	Nedůslední majitelé
8,5	9,3	8,8	8,9	9,3	8,5

4.1.3.2 Výhružné gesto – cenění zubů na majitele nebo člena domácnosti

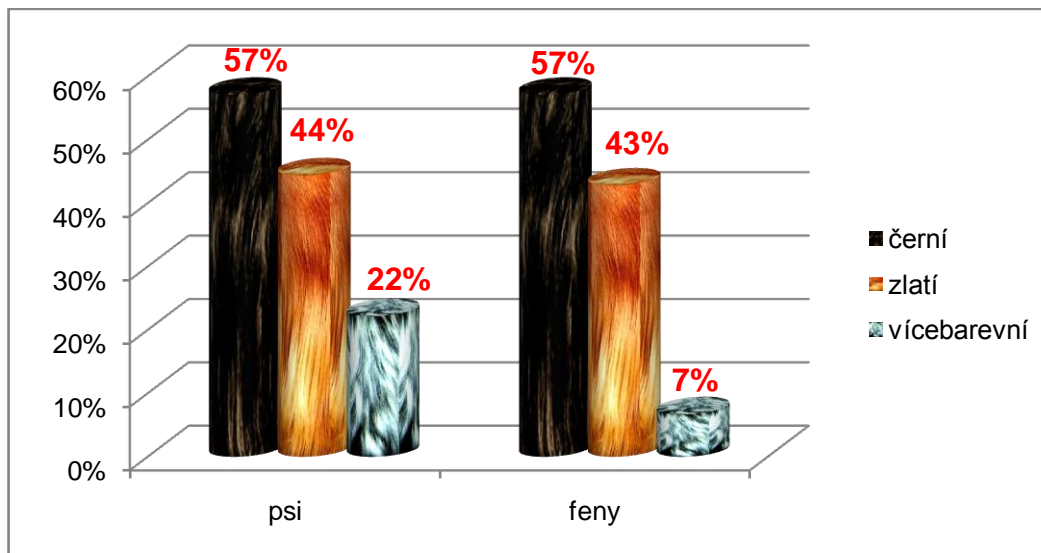
a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Nejvíce kokršpanělů, kteří svému majiteli nebo členovi domácnosti ukázali zuby ve výhružném gestu, je mezi kokršpaněly černými, méně pak mezi zlatými, nejméně mezi vícebarevnými, zejména mezi fenami. (viz tabulka 12 a graf 9)

Tabulka 12: Výhružné gesto - cenění zubů - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	57%	57%
Zlatí	44%	43%
Vícebarevní	22%	7%

Graf 9: Výhružné gesto - cenění zubů - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele nemá významný vliv na tento projev chování. Významnější vliv však má způsob výchovy a výcviku a důslednost majitele. (viz tabulka 13)

Tabulka 13: Cenění zubů – vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele		Způsob výchovy a výcviku		Důslednost	
Zkušení majitelé a chovatelé	Méně zkušení majitelé	Odměna a trest v rovnováze	Minimum trestů	Důslední majitelé	Nedůslední majitelé
4,4	4,5	5,8	3,9	5,3	3,7

- Způsob výchovy a výcviku

Mezi černými psy, zlatými fenami a vícebarevnými psy vychovávanými v rovnováze odměny a trestu a mezi vícebarevnými fenami minimálně trestanými je více jedinců, kteří někdy ukázali majiteli zuby ve výhrůžném gestu. Mezi černými fenami vychovávanými v rovnováze odměny a trestu je stejně jedinců, kteří někdy ukázali majiteli zuby ve výhrůžném gestu, jako mezi fenami minimálně trestanými.

Tabulka 14: Cenění zubů – způsob výchovy a výcviku

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Odměna a trest v rovnováze	67%	57%		50%	33%	0%
Minimum trestů	33%	57%	57%	40%	17%	17%

- Důslednost majitele

Více kokršpanělů, kteří někdy majiteli ukázali zuby ve výhrůžném gestu, je s výjimkou zlatých psů mezi kokršpaněly důsledných majitelů. (viz tabulka 15)

Tabulka 15: Cenění zubů – důslednost majitele

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Důslední majitelé	75%	67%	17%	50%	50%	33%
Nedůslední majitelé	33%	13%	100%	38%	0%	8%

4.1.3.3 Vrčení na majitele nebo člena domácnosti

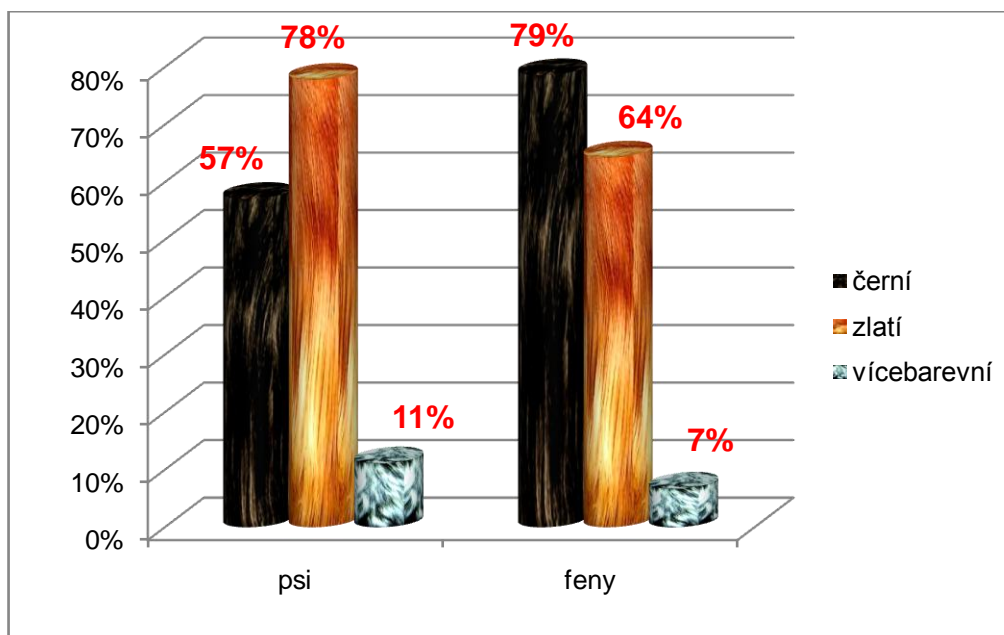
a) Bez zohlednění vlivu podmínek, ve kterých kokršpaněl žije

Nejvíce kokršpanělů, kteří někdy vrčeli na svého majitele nebo člena domácnosti, je mezi zlatými psy a černými fenami, mezi černými psy a zlatými fenami je výskyt těchto jedinců nižší, nejnižší pak mezi vícebarevnými kokršpaněly. (viz tabulka 16 a graf 10)

Tabulka 16: Vrčení na majitele nebo člena domácnosti - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	57%	79%
Zlatí	78%	64%
Vícebarevní	11%	7%

Graf 10: Vrčení na majitele nebo člena domácnosti - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele nemá významný vliv na tento projev chování. Významnější vliv však má způsob výchovy a výcviku a důslednost majitele. (viz tabulka 17)

Tabulka 17: Vrčení na majitele nebo člena domácnosti – vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele		Způsob výchovy a výcviku		Důslednost	
Zkušení majitelé a chovatelé	Méně zkušení majitelé	Odměna a trest v rovnováze	Minimum trestů	Důslední majitelé	Nedůslední majitelé
7,1	7,5	8,3	6,9	9,8	5,4

- Způsob výchovy a výcviku

Mezi černými psy a zlatými fenami vychovávanými v rovnováze odměny a trestu a mezi vícebarevnými kokršpaněly minimálně trestanými je více jedinců, kteří někdy zavrčeli na svého majitele. (viz tabulka 18)

Tabulka 18: Vrčení na majitele nebo člena domácnosti - způsob výchovy a výcviku

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Odměna a trest v rovnováze	75%	71%		100%	0%	0%
Minimum trestů	33%	71%	78%	5%	17%	17%

- Důslednost majitele

Mezi kokršpaněly důsledných majitelů, s výjimkou zlatých psů, je více jedinců, kteří někdy zavrčeli na svého majitele. (viz tabulka 19)

Tabulka 19: Vrčení na majitele nebo člena domácnosti – důslednost majitele

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Důslední majitelé	75%	83%	67%	83%	25%	33%
Nedůslední majitelé	33%	63%	100%	63%	0%	8%

4.1.3.4 Kousnutí majitele nebo člena domácnosti

a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

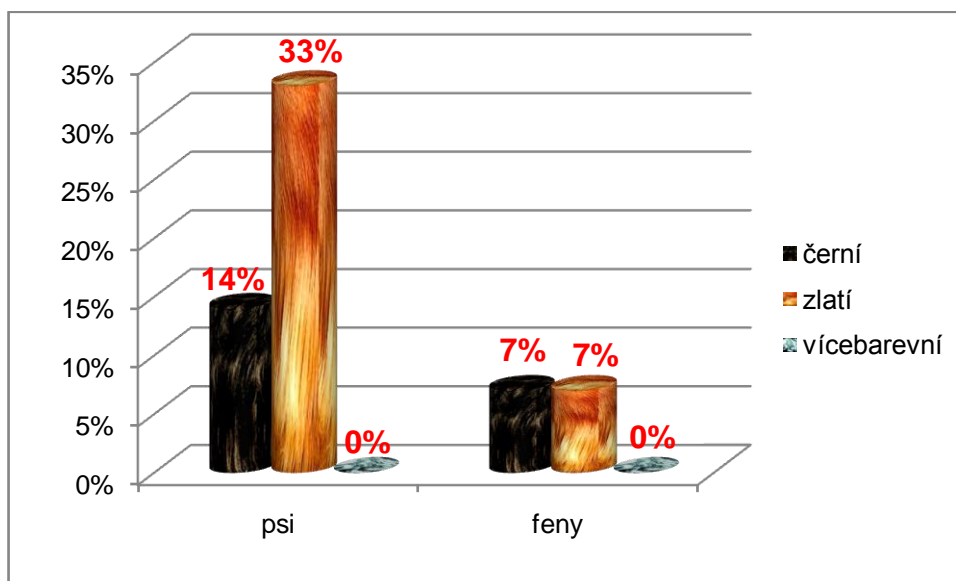
Mezi zlatými psy je nejvíce jedinců, kteří kousli svého majitele nebo člena domácnosti ze strachu, méně mezi černými psy, ještě méně mezi zlatými fenami a nejméně mezi kokršpaněly vícebarevnými. (viz tabulka 20 a graf 11)

Nejvíce jedinců, kteří svého majitele nebo člena domácnosti kousli z jiného důvodu, než ze strachu, je mezi kokršpaněly černými, dále mezi zlatými psy, zlatými fenami, vícebarevnými psy a nejméně mezi vícebarevnými fenami. (viz tabulka 21 a graf 12)

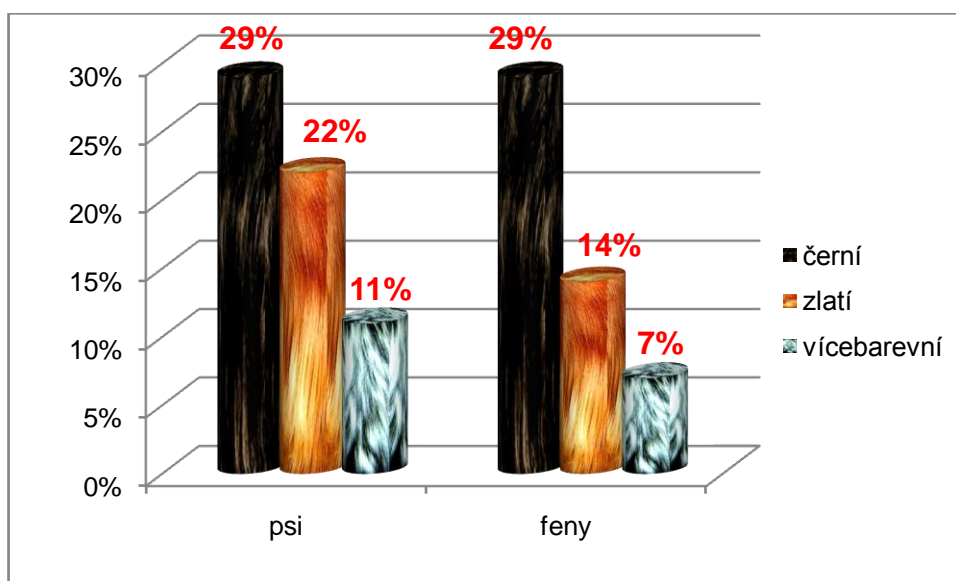
Tabulka 20: Kousnutí majitele nebo člena domácnosti – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Ze strachu	14%	7%	33%	7%	0%	0%
Z jiného důvodu	29%	29%	22%	14%	11%	7%

Graf 11: Kousnutí majitele nebo člena domácnosti – ze strachu – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Graf 12: Kousnutí majitele nebo člena domácnosti – z jiného důvodu než ze strachu – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Mezi kokršpaněly zkušených a méně zkušených majitelů ani mezi kokršpaněly vychovávanými v rovnováze odměny a trestu a kokršpaněly minimálně trestanými není větší rozdíl. Významný rozdíl je ale mezi kokršpaněly důsledných a nedůsledných majitelů, přičemž mezi kokršpaněly důsledných majitelů je více jedinců, kteří někdy kousli majitele nebo člena domácnosti, než mezi kokršpaněly majitelů nedůsledných. (viz tabulka 21)

Tabulka 21: Kousnutí majitele nebo člena domácnosti – vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele		Způsob výchovy a výcviku		Důslednost	
Zkušení majitelé a chovatelé	Méně zkušení majitelé	Odměna a trest v rovnováze	Minimum trestů	Důslední majitelé	Nedůslední majitelé
3	3,8	7,5	7,7	5,4	1,7

- Důslednost majitele

Mezi kokršpaněly důsledných majitelů je více jedinců, kteří někdy kousli svého majitele nebo člena domácnosti. (viz tabulka 22)

Tabulka 22: Kousnutí majitele nebo člena domácnosti – z jiného důvodu než ze strachu – důslednost majitele

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Důslední majitelé	50%	33%	33%	33%	25%	33%
Nedůslední majitelé	0%	25%	0%	25%	0%	0%

4.2 Štěkavost

Bodový průměr: 0-2 – neštěká téměř na žádné podněty
 3-7 – štěká na některé podněty
 8-10 – štěká téměř na všechny podněty

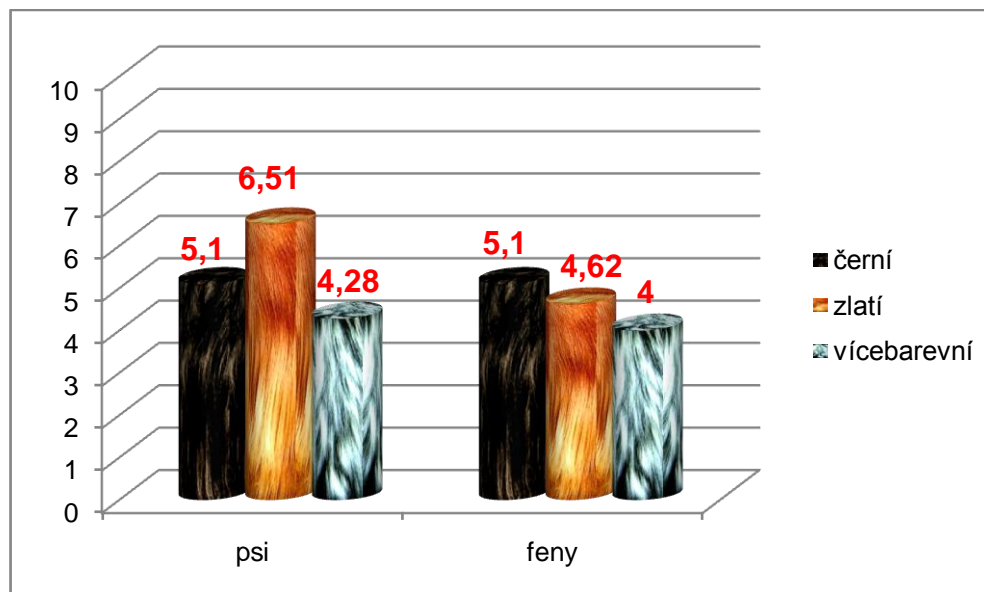
4.2.1 Průměr barevných rázů

Průměr plemene je 4,9 -průměrný kokršpaněl je tedy pes, který na některé podněty reaguje štěkáním. Průměrní černí kokršpanělé a zlatí psi jsou štěkavější než průměr plemene, zatímco zlaté feny a vícebarevní kokršpanělé jsou méně štěkaví než průměr plemene. (viz tabulka 23 a graf 13)

Tabulka 23: štěkavost – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	5,1	5,1
Zlatí	6,51	4,62
Vícebarevní	4,28	4

Graf 13: štěkavost – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

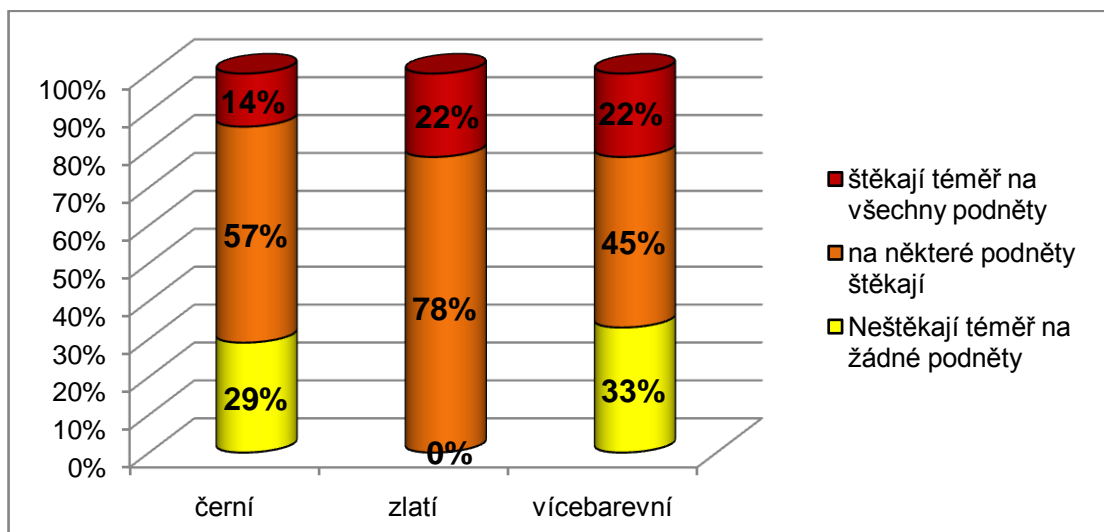
4.2.2 Zařazení do skupin

(viz tabulky 24 a 25 a grafy 14 a 15)

Tabulka 24: štěkavost - psi

	Neštěkají téměř na žádné podněty	Na některé podněty štěkají	Štěkají téměř na všechny podněty
Černí	29%	57%	14%
Zlatí	0%	78%	22%
Vícebarevní	33%	45%	22%

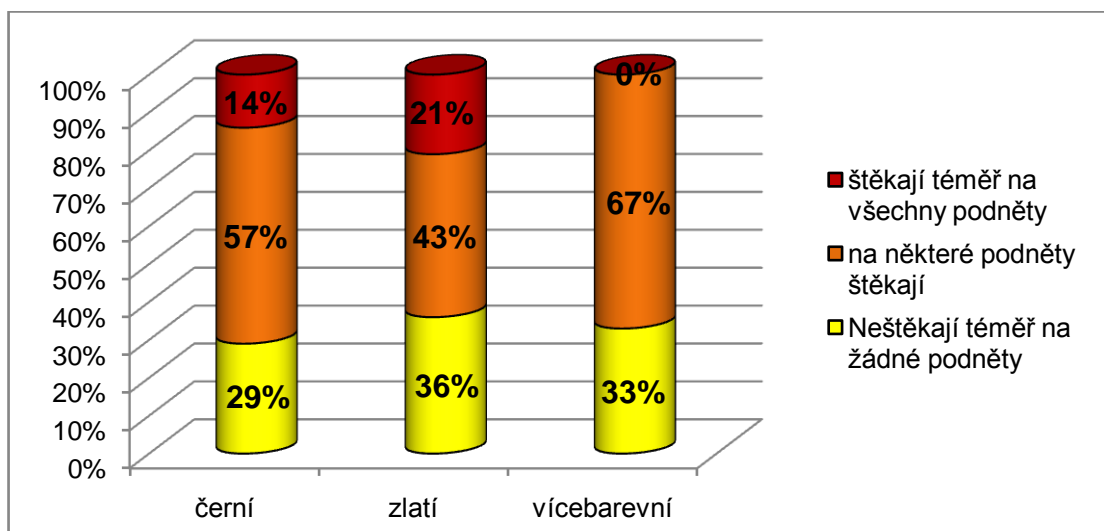
Graf 14: štěkavost - psi

Tabulka 25 - štěkavost – feny

	Neštěkají téměř na žádné podněty	Na některé podněty štěkají	Štěkají téměř na všechny podněty
Černí	29%	57%	14%
Zlatí	36%	43%	21%
Vícebarevní	33%	67%	0%

Graf 15: štěkavost - feny

4.3 Agresivita

4.3.1 Agresivita vůči dospělým lidem

4.3.1.1 Vrčení na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu

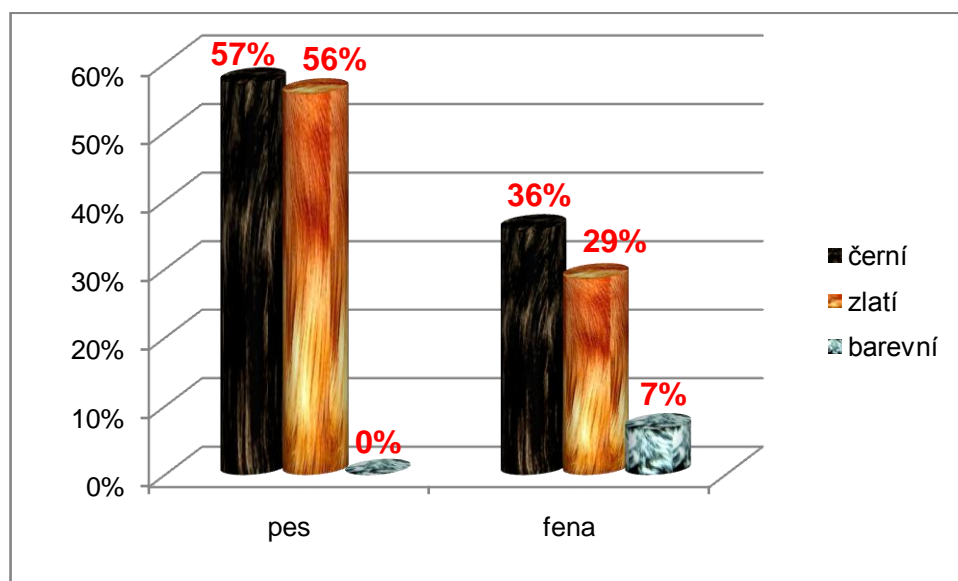
a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Nejvíce jedinců, kteří někdy vrčeli na dospělého člověka, je mezi černými a zlatými psy. Černých a zlatých fen je výrazně méně, nejméně je pak kokršpanělů vícebarevných. (viz tabulka 26 a graf 16)

Tabulka 26: Vrčení na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	57%	36%
Zlatí	56%	29%
Vícebarevní	0%	7%

Graf 16: Vrčení na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Z tabulky je patrné, že zkušenost majitele i způsob výchovy ovlivňují vrčení kokršpanělů na dospělé. Mezi kokršpaněly zkušených majitelů a chovatelů a kokršpaněly vychovávanými v rovnováze odměny a trestu je výrazně méně jedinců, kteří někdy vrčeli na dospělého člověka. Psi důsledných majitelů vrčí na dospělého člověka častěji, rozdíl ale není velký. (viz tabulka 27)

Tabulka 27: Vrčení na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu – vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele		Způsob výchovy a výcviku		Důslednost	
Zkušení majitelé a chovatelé	Méně zkušení majitelé	Odměna a trest v rovnováze	Minimum trestů	Důslední majitelé	Nedůslední majitelé
18%	43%	20%	31%	31%	26%

- Zkušenost majitele

Mezi kokršpaněly méně zkušených majitelů je více jedinců, kteří někdy vrčeli na dospělého člověka, než mezi kokršpaněly zkušených majitelů a chovatelů. (viz tabulka 28)

Tabulka 28: Vrčení na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu – zkušenost majitele

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Zkušení majitelé a chovatelé	50%	14%	25%	27%	0%	0%
Méně zkušení chovatelé	67%	57%	80%	33%	0%	20%

- Způsob výchovy a výcviku

S výjimkou černých psů je více kokršpanělů, kteří někdy vrčeli na dospělého člověka mezi kokršpaněly minimálně trestanými. (viz tabulka 29)

Tabulka 29: Vrčení na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu – způsob výchovy a výcviku

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Odměna a trest v rovnováze	67%	29%		0%	0%	0%
Minimum trestů	59%	36%	53%	30%	0%	10%

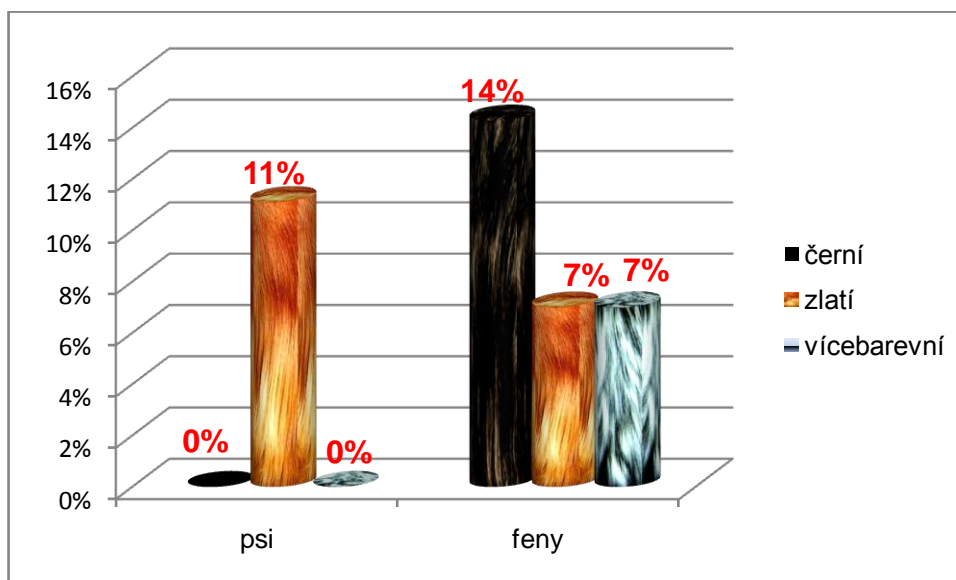
4.3.1.2 Útok na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu

Nejvíce kokršpanělů, kteří někdy zaútočili na dospělého člověka, je mezi černými fenami a zlatými psy, dále mezi zlatými fenami a vícebarevnými fenami, nejméně mezi černými a vícebarevnými psy. (viz tabulka 30 a graf 17)

Tabulka 30: Útok na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu:

	Psi	Feny
Černí	0%	14%
Zlatí	11%	7%
Vícebarevní	0%	7%

Graf 17: Útok na dospělého člověka z jiného důvodu než ze strachu

4.3.2 Agresivita vůči dětem

4.3.2.1 Vrčení na dítě z jiného důvodu než ze strachu

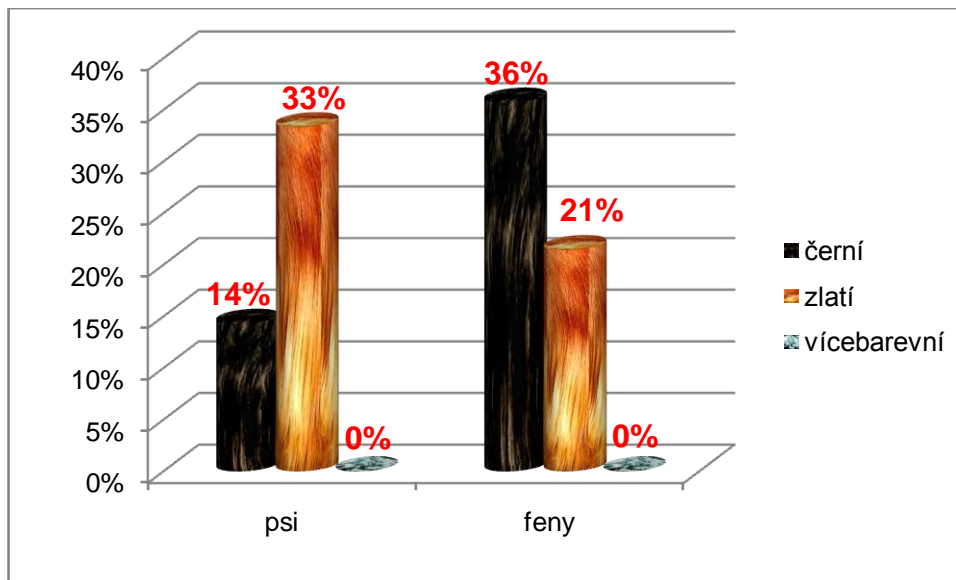
a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Nejvíce kokršpanělů, kteří někdy vrčeli na dítě, je mezi černými fenami a zlatými psy, dále mezi černými psy a nejméně mezi vícebarevnými kokršpaněly. (viz tabulka 31 a graf 18)

Tabulka 31: Vrčení na dítě z jiného důvodu než ze strachu - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	14%	36%
Zlatí	33%	21%
Vícebarevní	0%	0%

Graf 18: Vrčení na dítě z jiného důvodu než ze strachu - bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Z tabulky je patrné, že zkušenost majitele nemá vliv na vrčení kokršpaněla na děti. Psi důsledných majitelů vrčí na dítě častěji, rozdíl ale není velký. Kokršpanělé, kteří jsou vychováni v rovnováze odměny a trestu, vrčí na děti méně často než kokršpanělé minimálně trestaní. (viz tabulka 32)

Tabulka 32: Vrčení na dítě z jiného důvodu než ze strachu – vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele		Způsob výchovy a výcviku		Důslednost	
Zkušenost majitelé a chovatelé	Méně zkušení majitelé	Odměna a trest v rovnováze	Minimum trestů	Důslední majitelé	Nedůslední majitelé
17,50%	17,86%	10%	20%	20%	15%

- Způsob výchovy a výcviku

Více jedinců, kteří někdy vrčeli na dítě, je mezi černými psy vychovávanými v rovnováze odměny a trestu a mezi černými a zlatými fenami minimálně trestanými. (viz tabulka 33)

Tabulka 33: Vrčení na dítě z jiného důvodu než ze strachu – způsob výchovy a výcviku

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Odměna a trest v rovnováze	25%	14%		0%	0%	0%
Minimum trestů	14%	36%	33%	21%	0%	0%

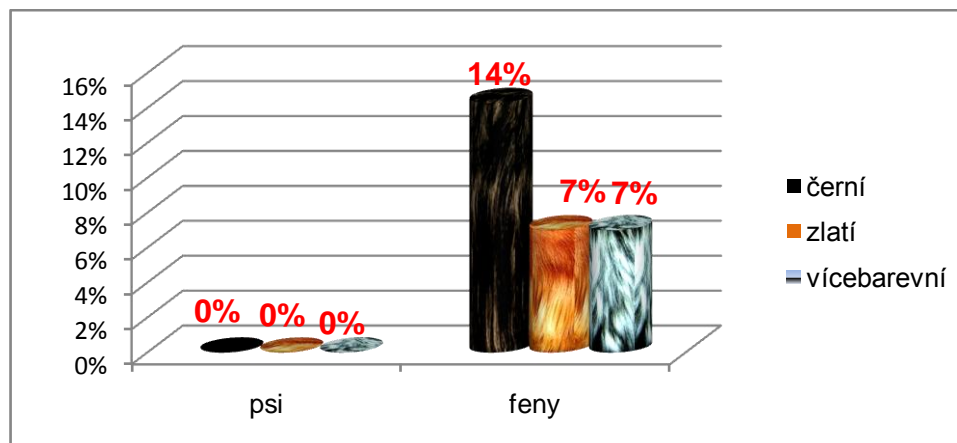
4.3.2.2 Útok na dítě z jiného důvodu než ze strachu

Nejvíce kokršpanělů, kteří někdy zaútočili na dítě, je mezi černými fenami, dále mezi zlatými fenami a vícebarevnými fenami, nejméně mezi černými, zlatými a vícebarevnými psy. (viz tabulka 34 a graf 19)

Tabulka 34: Útok na dítě z jiného důvodu než ze strachu – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	0%	14%
Zlatí	0%	7%
Vícebarevní	0%	7%

Graf 19: Útok na dítě z jiného důvodu než ze strachu – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

4.3.3 Agresivita vůči psům

4.3.3.1 Vrčení na psa z jiného důvodu než ze strachu

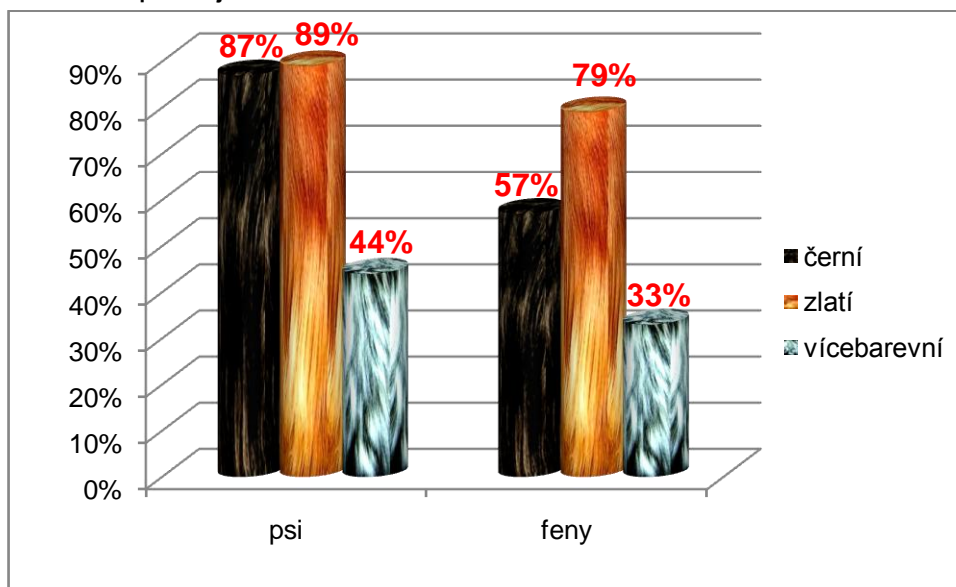
a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Nejvíce kokršpanělů, kteří někdy vrčeli na psa, je mezi zlatými a černými psy, méně mezi zlatými fenami, černými fenami a nejméně mezi vícebarevnými psy a fenami. (viz tabulka 35 a graf 20)

Tabulka 35: Vrčení na psa z jiného důvodu než ze strachu – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	87%	57%
Zlatí	89%	79%
Vícebarevní	44%	33%

Graf 20: Vrčení na psa z jiného důvodu než ze strachu – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Častěji na psa vrčí kokršpanělé méně zkušených majitelů, důsledných majitelů, kokršpanělé, kteří žijí v domácnosti, kde není více psů a mírně častěji kokršpanělé, kteří jsou vychováni v rovnováze odměny a trestu. (viz tabulka 36)

Tabulka 36: Vrčení na psa z jiného důvodu než ze strachu – vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele		Způsob výchovy a výcviku		důslednost		více psů	
Zkušení majitelé a chovatelé	Méně zkušení majitelé	Odměna a trest v rovnováze	Minimum trestů	Ano	Ne	Ano	Ne
53%	78%	65%	60%	69%	56%	58%	73%

- Zkušenost majitele

S výjimkou černých psů je více jedinců, kteří někdy vrčeli na psa, mezi kokršpaněly méně zkušených majitelů. (viz tabulka 37)

Tabulka 37: Vrčení na psa z jiného důvodu než ze strachu – zkušenost majitele

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Zkušení majitelé a chovatelé	100%	57%	75%	73%	25%	10%
Méně zkušení majitelé	67%	57%	100%	100%	60%	80%

- Důslednost

Černí kokršpanělé důsledných majitelů častěji vrčí na psa. Zlatí kokršpanělé nedůsledných majitelů častěji vrčí na psa. (viz tabulka 38)

Tabulka 38: Vrčení na psa z jiného důvodu než ze strachu – důslednost

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Důslední majitelé	100%	67%	83%	67%	25%	33%
Nedůslední majitelé	67%	50%	100%	88%	60%	33%

- Více psů

S výjimkou vícebarevných fen je více jedinců, kteří někdy vrčeli na psa, mezi kokršpaněly žijícími v domácnosti, kde je jen jeden pes. (viz tabulka 39)

Tabulka 39: Vrčení na psa z jiného důvodu než ze strachu – více psů

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Více psů	67%	56%	83%	75%	40%	38%
Jeden pes	100%	60%	100%	100%	50%	0%

4.3.3.2 Útok na psa z jiného důvodu než ze strachu

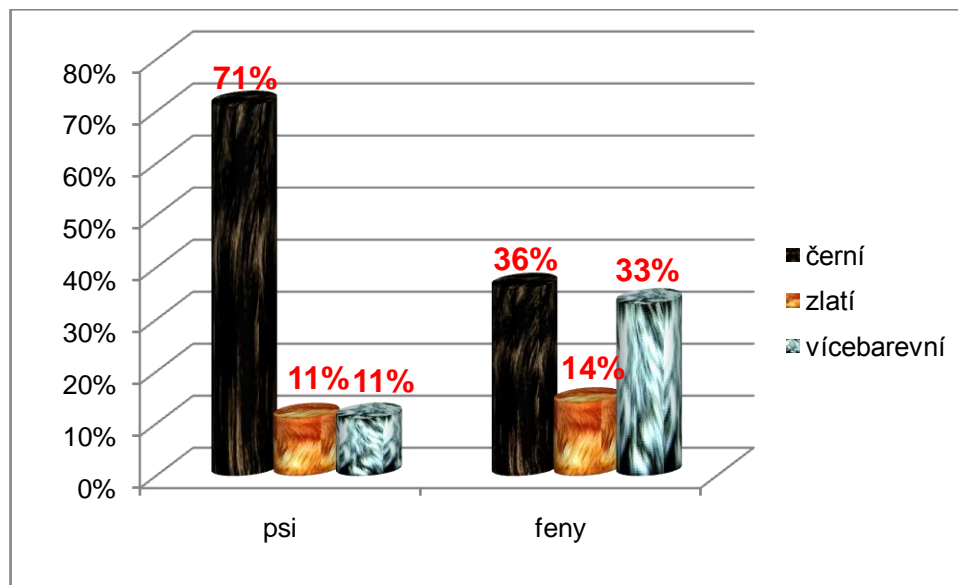
a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Nejvíce kokršpanělů, kteří někdy zaútočili na psa, je mezi černými psy, dále mezi černými a vícebarevnými fenami, nejméně mezi zlatými fenami a zlatými a vícebarevnými psy. (viz tabulka 40 a graf 21)

Tabulka 40: Útok na psa z jiného důvodu než ze strachu – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	71%	36%
Zlatí	11%	14%
Vícebarevní	11%	33%

Graf 21: Útok na psa z jiného důvodu než ze strachu – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Více jedinců, kteří někdy zaútočili na psa, je mezi kokršpaněly méně zkušených majitelů, vychovávanými v rovnováze odměny a trestu, žijícími v domácnosti, kde není více psů a mezi kokršpaněly důsledných majitelů, důslednost majitele ale tuto vlastnost významně neovlivňuje. (viz tabulka 41)

Tabulka 41: Útok na psa z jiného důvodu než ze strachu – vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Zkušenost majitele		Způsob výchovy a výcviku		důslednost		více psů	
Zkušení majitelé a chovatelé	Méně zkušení majitelé	Odměna a trest v rovnováze	Minimum trestů	Ano	Ne	Ano	Ne
23%	35%	35%	23%	28%	26%	21%	47%

- Zkušenost majitele

S výjimkou černých psů a zlatých fen je více jedinců, kteří někdy zaútočili na psa, mezi kokršpaněly méně zkušených majitelů. (viz tabulka 42)

Tabulka 42: Útok na psa z jiného důvodu než ze strachu – zkušenost majitele

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Zkušení majitelé a chovatelé	75%	43%	0%	18%	0%	20%
Méně zkušení majitelé	67%	28%	20%	0%	20%	60%

- Způsob výchovy a výcviku

S výjimkou černých fen je více jedinců, kteří někdy zaútočili na psa, mezi kokršpaněly vychovávanými v rovnováze odměny a trestu. (viz tabulka 43)

Tabulka 43: Útok na psa z jiného důvodu než ze strachu – způsob výchovy a výcviku

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Odměna a trest v rovnováze	100%	29%		0%	33%	67%
Minimum trestů	75%	43%	11%	18%	0%	25%

- Více psů

S výjimkou černých a zlatých psů je více jedinců, kteří někdy zaútočili na psa, mezi kokršpaněly žijícími v domácnosti, ve které je více psů. (viz tabulka 44)

Tabulka 44: Útok na psa z jiného důvodu než ze strachu – více psů

	Černí		Zlatí		Vícebarevní	
	Psi	Feny	Psi	Feny	Psi	Feny
Více psů	67%	44%	0%	17%	20%	38%
Není více psů	75%	20%	33%	0%	0%	0%

4.4 Hravost

a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

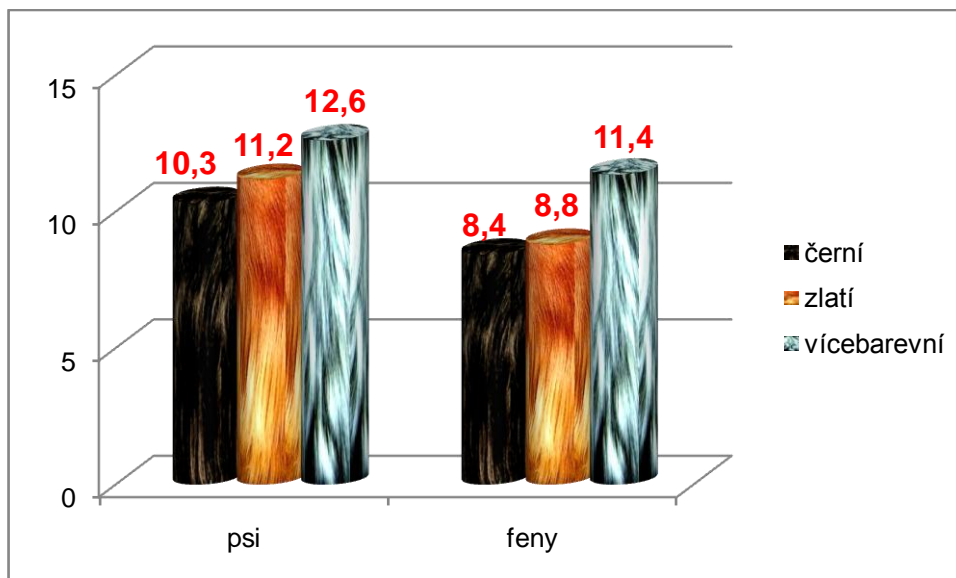
Průměr plemene je 10,5, průměrný kokršpaněl je tedy hravý pes.

Nejhravější jsou kokršpanělé vícebarevní, méně hraví jsou kokršpanělé zlatí a nejméně kokršpanělé černí. Psi jsou hravější než feny. (viz tabulka 45 a graf 22)

Tabulka 45: Hravost – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	10,3	8,4
Zlatí	11,2	8,8
Vícebarevní	12,6	11,4

Graf 34: Hravost – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Mírně méně hraví jsou psi zkušených majitelů chovatelů, psi žijící ve smečce, psi vychovávaní v rovnováze odměny a trestu, psi, ke kterým jsou majitelé důslední a psi, se kterými si majitelé hrají pokaždé, když pes chce. Rozdíly jsou ale tak malé, že není nutné brát na ně ohled. (viz tabulka 46)

Tabulka 46: Hravost – vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Důslednost		Způsob výchovy a výcviku		Zkušenost majitele		Více psů		Kdy si majitel se psem hraje	
Důslední majitelé	Nedůslední majitelé	Odměna a trest v rovnováze	Minimum trestů	Zkušení majitelé a chovatelé	Méně zkušení majitelé	Ano	Ne	Když chce pes	Když chce majitel
10,1	10,6	9,9	10,6	10,6	10,1	10,2	10,7	10,3	10,5

4.5 Závislost na majiteli

a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

10 – pes velmi závislý na majiteli

5 – pes závislý na majiteli

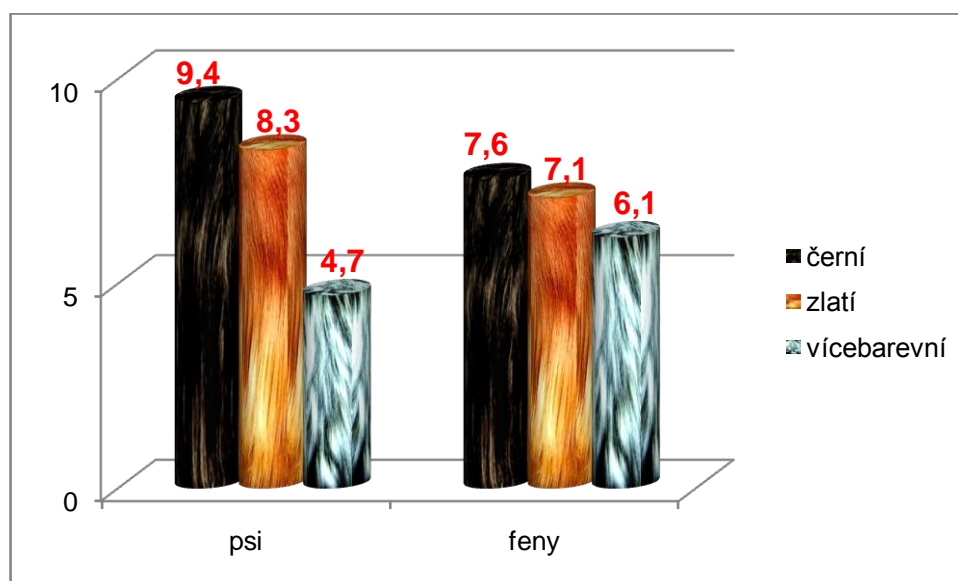
0 – pes málo závislý na majiteli

Průměr plemene je 7,2. Průměrný kokršpaněl je tedy dost závislý na svém majiteli. Nejvíce závislí na majiteli jsou černí psi, dále zlatí psi, černé a zlaté feny, vícebarevné feny a nejméně vícebarevní psi. (viz tabulka 47 a graf 23)

Tabulka 47: Závislost na majiteli – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	9,4	7,6
Zlatí	8,3	7,1
Vícebarevní	4,7	6,1

Graf 23: Závislost na majiteli – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Psi žijící v bytě jsou více závislí na svém majiteli. Vzhledem k tomu, že psů žijících venku nebo v psinci bylo velmi málo, dále jsem tento vliv nevyhodnocovala. (viz tabulka 48)

Tabulka 48: Závislost na majiteli – vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Kde pes žije		Kde pes spí		Více psů	
V bytě, domě	Venku, v psinci	V posteli	Jinde	Ano	Ne
5,4	4,1	5,7	5,1	5,1	5,8

4.6 Ničení věcí kokršpanělem ponechaným o samotě

4.6.1 Ve štěněčím věku

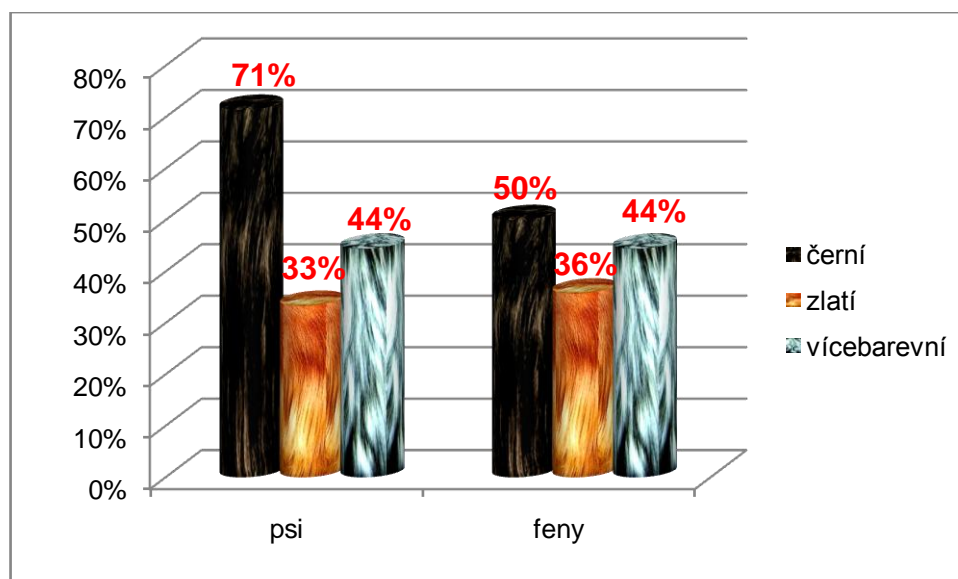
a) Bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Nejvíce kokršpanělů, kteří ve štěněčím věku ničili věci, když byli ponecháni o samotě, je mezi černými psy, dále mezi černými fenami, vícebarevnými kokršpaněly a nejméně mezi zlatými kokršpaněly. (viz tabulka 49 a graf 24)

Tabulka 49: Ničení věcí kokršpanělem ponechaným o samotě – štěněčí věk – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	71%	50%
Zlatí	33%	36%
Vícebarevní	44%	44%

Graf 24: Ničení věcí kokršpanělem ponechaným o samotě – štěněčí věk – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

b) Vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Výrazně více kokršpanělů, kteří ve štěněcím věku ničí věci, je mezi kokršpaněly žijícími v bytě. Vzhledem k tomu, že psů žijících venku nebo v psinci bylo velmi málo, dále jsem tento vliv nevyhodnocovala. (viz tabulka 50)

Tabulka 50: Ničení věcí kokršpanělem ponechaným o samotě – štěněcí věk – vyhodnocení vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Více psů		Kde pes žije		Spí v posteli	
ano	ne	v bytě/domě	venku/v psinci	ano	ne
46%	45%	49%	14%	47%	45%

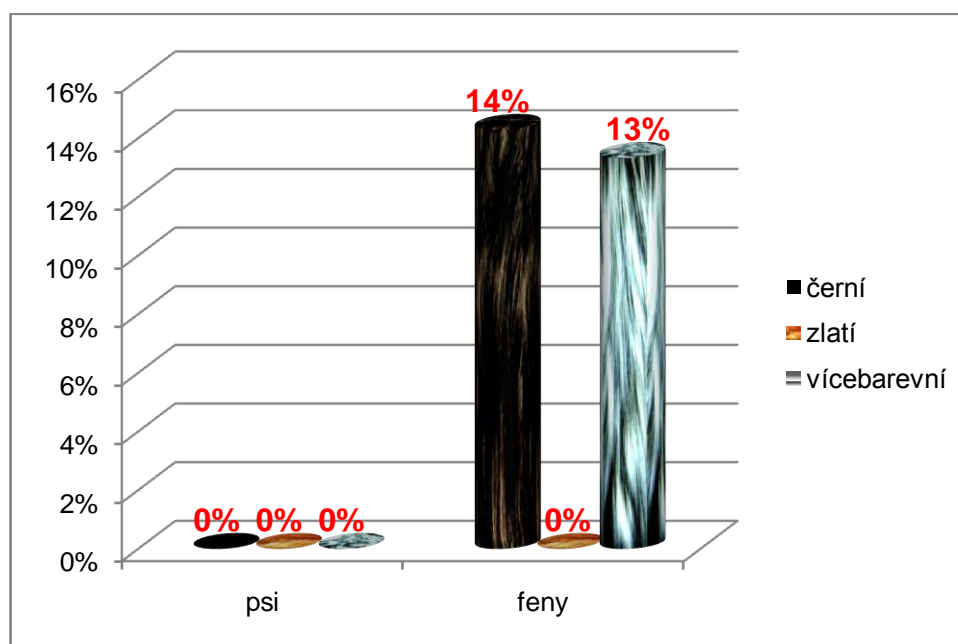
4.7 V dospělosti

Nejvíce dospělých kokršpanělů, kteří ničí věci, jsou-li ponecháni o samotě, je mezi černými a vícebarevnými fenami, mezi zlatými fenami a psy nebyl ani jeden. (viz tabulka 51 a graf 25)

Tabulka 51: Ničení věcí kokršpanělem ponechaným o samotě – dospělost – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

	Psi	Feny
Černí	0%	14%
Zlatí	0%	0%
Vícebarevní	0%	13%

Graf 25: Ničení věcí kokršpanělem ponechaným o samotě – dospělost – bez zohlednění vlivu podmínek, v nichž kokršpaněl žije

Vzhledem k velice malému počtu kokršpanělů, kteří v dospělosti ničí věci, jsou-li ponecháni o samotě, nebyl vyhodnocen vliv životních podmínek.

5. Diskuze

Z výsledků je patrné, že vztah mezi zbarvením a povahou anglického kokršpaněla existuje, což se rozchází s tvrzením Dostála (1995), který uvedl, že vztah zbarvení a charakteru neexistuje. Měl ale na mysli vztah genů kódujících zbarvení a genů kódující povahu. Pravděpodobně je ale důvodem odlišnosti povahových vlastností převážně oddělený chov a šlechtění jednobarevných a vícebarevných kokršpanělů.

Nejdominantnější kokršpanělé jsou černí psi, černé feny a zlatí psi, za nimiž s malým rozdílem následují submisivnější zlaté feny. Výrazně nejobtisivnější jsou kokršpanělé vícebarevní, což je v souladu s tvrzením Studenika (2007), který jednobarevné kokršpaněly považuje za větší osobnosti. Tvrzení, že jsou vícebarevní kokršpanělé temperamentní, se ale nepotvrdilo.

Potravu si nejvíce brání černí kokršpanělé a zlatí psi, méně zlaté feny, vícebarevné feny a nejméně vícebarevní psi. Nejvíce jedinců, kteří si brání potravu kousnutím, je mezi zlatými psy, nejméně mezi vícebarevnými fenami.

Černí a zlatí kokršpanělé cení zuby, vrčí nebo kousnou majitele nebo člena domácnosti výrazně častěji, než kokršpanělé vícebarevní. Tyto projevy chování se častěji vyskytují u kokršpanělů důsledných majitelů, a nebo vychovávaných v rovnováze odměny a trestu, což má dvě možná vysvětlení. Majitelé jsou ke svým psům důslední nebo zvolí tvrdší způsob výchovy právě proto, že se pes takto projevuje. Dále je možné, že pes, který je vychováván důsledně nebo v rovnováze odměny a trestu, se častěji dostane do situace, která ho k takovému chování provokuje.

Ve štekavosti kokršpanělů nejsou velké rozdíly. Nejštěkavější jsou zlatí psi, méně černí kokršpanělé, zlaté feny, vícebarevní psi, nejméně vícebarevné feny.

Na dospělé lidi nejčastěji vrčí černí a zlatí psi, méně často černé, zlaté feny, vícebarevné feny téměř vůbec a vícebarevní psi vůbec. Černé feny nejčastěji na dospělého člověka zaútočí, méně často zlatí psi, dále zlaté a vícebarevné feny, černí a vícebarevní psi vůbec.

Na děti nejčastěji vrčí zlatí psi a černé feny, méně často černí psi a zlaté feny, vícebarevní kokršpanělé vůbec. Černé feny nejčastěji útočí na děti, méně často feny zlaté a vícebarevné, psi neútočí na děti vůbec. Tyto výsledky se shodují s výsledky veterinární studie, která jako nejspolehlivější ve vztahu k dětem označuje kokršpaněly vícebarevné a nejméně spolehlivé kokršpaněly zlaté (Fogle 1997).

Na psy nejčastěji vrčí černí psi a zlatí kokršpanělé, výrazně méně často černé feny a nejméně vícebarevní psi a vícebarevné feny. Na psa nejčastěji útočí černí psi, výrazně méně často černé feny a vícebarevné feny, nejméně zlatí psi, vícebarevní psi a zlaté feny.

Výsledky se tedy shodují s výsledkem Cambridgeské studie, který uvádí Fogle (1997), jednobarevní kokršpanělé jsou agresivnější, než kokršpanělé vícebarevní.

Vícebarevní kokršpanělé jsou hravější než kokršpanělé jednobarevní, přičemž psi jsou hravější než feny.

Na majiteli jsou nejvíce závislí černí a zlatí psi, méně černé a zlaté feny, nejméně kokršpanělé vícebarevní, zejména psi.

Černá štěňata nejčastěji ničí věci, jsou-li ponechána o samotě, méně často štěňata vícebarevná a nejméně štěňata zlatá. Vzhledem k tomu, že většina zlatých kokršpanělů má i černé předky, je zvláštní, že se v této vlastnosti od černých kokršpanělů liší více, než kokršpanělé vícebarevní. Černí psi, vícebarevní psi a zlatí kokršpanělé v dospělosti věci neničí, zatímco téměř čtvrtina černých a vícebarevných fen ano. Výsledky se liší od výsledků veterinární studie zmíněných Foglem (1997), které říkají, že vícebarevní kokršpanělé, kteří jsou ponechání o samotě, ničí věci nejméně.

Vyhodnocení odhalilo některé nedostatky dotazníkové metody, která kvůli rozdílným názorům majitelů i absenci některých důležitých otázek, neumožňuje dostatečně poznat majitele a jeho vztah ke psovi, z čehož vyplývá, že mohlo být posouzeno chování kokršpaněla, ne však jeho příčina.

6. Závěr

Prostudovala jsem dostupné literární zdroje zabývající se zbarvením anglického kokršpaněla, jeho povahovými vlastnostmi a vzájemným vztahem mezi zbarvením a povahou.

Od majitelů a chovatelů anglických kokršpanělů z České republiky jsem získala odpovědi na otázky týkající se nejen povahových vlastností kokršpaněla, ale také podmínek, v nichž kokršpaněl žije a které mohou ovlivnit chování psa.

Zaměřila jsem se na dominanci a agresivitu v domácnosti, štěkavost, agresivitu vůči dospělým lidem, dětem a psům, hravost, závislost na majiteli a ničení věcí kokršpanělem ponechaným o samotě. Tyto vlastnosti jsem pomocí bodů nebo procent vyhodnotila.

Zhodnotila jsem, do jaké míry je povahová vlastnost ovlivněna podmínkami, v nichž kokršpaněl žije, v případě významnějšího ovlivnění jsem rozhodla povahovou vlastnost zvlášť s ohledem na vliv, který ji ovlivňuje.

Porovnála jsem odlišnosti povahových vlastností u jednotlivých barevných rázů anglického kokršpaněla

Výsledky poukazují na významný rozdíl mezi povahovými vlastnostmi jednotlivých barevných rázů anglického kokršpaněla.

Zatímco jednobarevní kokršpanělé jsou psi s častými projevy dominantního chování, jsou častěji agresivní na majitele nebo členy rodiny, na dospělé lidi, děti i psy, jsou více závislí na majiteli, vícebarevní kokršpanělé jsou spíše submisivní, někdy až bázlíví, výrazně méně agresivní k majiteli, cizím lidem, dětem i psům, jsou hravější a mírně méně štěkaví.

Hledá-li člověk hravého a poddajného psa, který má výborný vztah k dětem, ideální je pro něho tedy kokršpaněl vícebarevný. Vícebarevní kokršpanělé jsou díky své poddajnosti vhodné i pro začátečníky.

Než si člověk pořídí kokršpaněla jednobarevného, měl by si uvědomit, že je dost možné, že se bude projevovat dominantně či agresivně a důkladně zvážit, zdali takového psa dokáže vychovat. Správným vedením se z jednobarevných kokršpanělů dají vychovat výborní lovečtí psi i pozorní a milí společníci. Díky své povaze jsou vhodné také jako hlídači.

Protože je mezi jednobarevnými kokršpaněly poměrně hodně psů agresivních, chovatelé by měli důsledně dbát na povahové vlastnosti svých psů a vyřazovat agresivní jedince z chovu nebo alespoň nespojovat dva takové jedince. V případě, že by se počet agresivních jednobarevných kokršpanělů ještě zvýšil, možným opatřením by bylo častější připouštění vícebarevných psů do jednobarevných linií. Toto opatření by však muselo být dobře promyšleno, chtějí-li chovatelé zachovat jednobarevné kokršpaněly bez bílých znaků.

7. Přehled použité literatury a zdrojů

Ackermann, Lowwel. *Mein gesunder Cocker Spaniel*. 2. vydání. Ruhmannsfelden: bede-Verlag GmbH, 2001. 119 s. ISBN 3-931 792-52-8. Charakter und Körperbau, s.10

BAKOŠ, Alexander. *Plemena loveckých psů*. 1. Bratislava : Kontakt plus, 1998. 112 s. ISBN 80-88855-21-7. Slídiči – morfologická a pracovní charakteristika, s. 37-38.

CÍSAŘOVSKÝ, Michal. *Pes*. 1. Praha : Nakladatelství CANIS, 2008. 902 s. ISBN 978-80-9008201-4. Anglický kokršpaněl, s. 660-663.

COREN, Stanley. *Intelligence psů*. 2. Praha:Práh, 2007. 318 s. ISBN 978-80-7252-186-9. Řazení plemen podle pracovní inteligence a inteligence k poslušnosti, s. 217.

DENIS, Bernard. *Die Haarfaben des Hundes*. Schriftenreihe der Hundeforschungsstelle des Österreichischen Kynologenverbandes Wien 1990, 55 s. ISBN 3-224-10730-8

DOBRORUKA, Luděk. *Kokršpaněl: jak o něj správně pečovat a rozumět mu*. 1. Praha: Jan Vašut s.r.o., 2002. 64 s. ISBN 80-7236-104-X. Naučte se rozumět svému kokršpanělovi, s.18-20.

DOSTÁL, Jaromír. *Genetika a šlechtění plemen psů*. České Budějovice : Dona, 2007. 261 s. ISBN 978-80-7322-104-1. Dědičnost zbarvení a osrstění u psů. s. 17-18.

DOSTÁL, Jaromír. *Chov psů : genetika v kynologické praxi*. České Budějovice : Dona, 1995. 206 s. . ISBN 80-85463-58-X. Kokršpaněl, s. 102-104

FCI-Standard N° 5 . *English cocker spaniel*. Great Britain : FCI, 28.10.2009. 5 s

FOGLE, Bruce. *Anglický a americký kokršpaněl*. 1. Bratislava: ART AREA, 1997. 79 s. ISBN 80-88879-00-0. Zbarvení a povaha, s. 18-19.

KOLOUCHOVÁ, Lucie. Anglický kokršpaněl : elegán s minulostí lovce. *Pes : přítel člověka*. 2009, 12, s. 9. ISSN 0231-5424.

KRÁLOVÁ, Milena. *Cocker-spaniel : jeho chov, výcvik a upotřebení pro myslivost*. Praha : Tempo, 1931. 72 s. Použití a práce Cocker-Spaniela, 72 s.

LEYEN, Katherine von der. *Vlastnosti psů*. 1. Praha: Knižní klub, 2004. 160 s. ISBN 80-242-1135-1. Anglický kokršpaněl, s. 74.

PROCHÁZKA, Zdeněk. *Chov psů*. 3. Praha, Litomyšl: Paseka, 2005. 314 s. ISBN 80-7185-768-8. Dědičnost chování psa, s.106.

STUDENÍK, Petr ; POPKOVÁ, Radmila. Historie jako úvod k současnosti. In *1999 ročenka : English Cocker Spaniel*. 1999.

STUDENÍK, Petr. Běh na dlouhou trať. *Svět psů*. 2007, 7, s. 23. ISSN 1211-2976.

VERHOEF-VERHALLEN, Esther J. J.. *Encyklopedie psů*. 4. Dobřejovice: Rebo Productions CZ, 2002. 264s. ISBN 80-7234-172-3. Kokršpaněl (anglický kokršpaněl), s 207.

English Cocker Spaniel Breed Standard. [s.l.] : American Kennel Club, 11.10.1988. Dostupné z WWW: <http://www.akc.org/breeds/english_cocker_spaniel>.

English Cocker Spaniel Club of America [online]. 2009 [cit. 2010-09-15]. English Cocker Coats - Colors and Patterns. Dostupné z WWW: <<http://www.ecsca.org/ecascoat.html>>.

Cockerspanielit [online]. 2003 [cit. 2010-09-5]. Tietoa cockerspanieleista. Dostupné z WWW: <<http://www.saunalahti.fi/cockerit/tietoacockereista.shtml>>.

Color. In *English Cocker Spaniel Breed Standard* [online]. [s.l.] : [s.n.], 1988 [cit. 2010-09-15]. Dostupné z WWW: <http://www.akc.org/breeds/english_cocker_spaniel>.

DAVIS, Jinty Gill. *The Cocker Spaniel Club : Patern Club Od The Breed* [online]. 9.9.2000 [cit. 2010-09-01]. UNDERSTANDING COCKER COLOURS, PATTERNS & MARKINGS. Dostupné z WWW: <<http://www.thecockerspanielclub.co.uk/colours.htm>>.